

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 1. sz. Hirdetés: (Arany Bika bérház.) Tel: 41-13 (7 melléklettel). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 4-11-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. (Arany Bika bérház) félelemel. Tel: 41-13 (7 melléklettel). Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

A szövetkezeti megyei választmány élé

A Szövetkezetek Országos Szövetsége az ország tízezerét megérintő szövetkezési mozgalom érdekében összehívta a szövetkezetek megyei választmányait. Debrecenben is ma lesz a megyei választmányi ülés, melyen a szövetkezeti kérdések olyan kiváló ismerője és a szövetkezési mozgalom olyan kitűnő harcosa, mint Dégen Imre lesz az előadó.

Nagyjelentőségűek és a szövetkezeti életben iránymutatóak lesznek ezek a választmányi ülések. A választmányi tagokat már a demokratizáló és egyesítő közgyűléseken megválasztotta a szövetkezetek tagsága. A választás eredménye visszatükrözte azokat a kívánalmakat, melyeket a szövetkezeti élet megújításához és újjáéledéséhez, termékeny funkcionálásához fűzünk. A 4500 megyei választmányi tag 95 százaléka dolgozó paraszt, öt százaléka egyéb falusi dolgozó. A falu kizsákmányoló elemei, a kulákok és uszályhordozók teljes egészében eltávolították a szövetkezeti életből, melyet a múltban saját céljaikra használtak fel és a kizsákmányolás egyik eszközüvé szüllyesztettek. A szocializmus felé haladó népi demokráciánk egyik erős fellegvárává lettek a szövetkezetek. A nők demokratikus egyenjogúsítása nagy elvénél megfelelően kellő teret és helyet kaptak a dolgozó falusi asszonyok, mit bizonyít az a tény, hogy a megyei választmányok tagságának egy negyedrészre dolgozó parasztok szólnak. A szövetkezeti demokrácia elvei immár nemcsak a tag-szövetkezetekben, hanem a megyei és központi szervekben is teljes mértékben megvalósultak.

A mai megyei választmányi ülések feladata, hogy megtárgyalják megyei szövetkezeti problémáit, bírálóit mondjanak az eddigi munkáról és kijelöljék a szövetkezetek legközelebbi tennivalóit. Most választják meg az országos választmány kiküldöttét. A megyei választmányi ülések után kerül sor a Szövetkezetek Országos Szövetségének közgyűlésére, amelyen megválasztják a szövetkezet igazgatóságát és felügyelőbizottságát. Így épül ki alulról felfelé a magyar szövetkezeti mozgalom hatalmas épülete.

A közelmúltban lezajlott demokratizáló és egyesítő közgyűlések bebizonyították, hogy a földművelőszövetkezetek nagy arányokban fejlődnek, a dolgozó parasztság nagy tömegben sorakozik fel az általános szövetkezeti mozgalom mögé. A megyei választmányi ülések még inkább fokozzák a szövetkezetek tömegmozgalmi jelentőségét. A dolgozó parasztság egyre nagyobb rétegeit vonják be a szövetkezeti mozgalomba. A dolgozó parasztság tudatára ébredt annak, hogy az emberiség életét életszínvonalának emelését, anyagi biztonságát a szövetkezetek keretében találhatja meg.

A szövetkezetek jelentősége mindinkább növekszik. A szövetkezetek a termelési, tenyésztési és hálzási szerződések kötésével, különböző kölcsönök és egyéb mezőgazdasági, sőt kulturális akciók lebonyolításával a falu gazdasági életének egyre inkább központjaivá válnak. Az ideu már az aratás és cséplés,

A békeértekezlet levele Sztálin generálisszimuszhoz: Szilárdan és megingathatatlanul állunk a Szovjetunió vezette béketáborban

Hatalmas béketüntetéssel fejeződött be a budapesti békekongresszus

Leikes hangulatban, ünnepélyes keretek között szombaton reggel az országos békekongresszus folytatja ülését. Major Tamás elnök nyitotta meg az ülést. Napirend előtt az MNSZ újpésti asszonyküldöttsége üdvözölte a konferenciát és virágcsokrot nyújtott át az elnökség egyik asszonytagjának. Ezután az elnök ismertette azokat a táviratokat, amelyekben a világ minden részéből üdvözlik a békekongresszusi munkát, majd az ország minden részéből a kongresszusra érkezett táviratokat olvasta fel.

A Szovjetunió a béketábor élén

Darvas József referátuma — Most alig négy esztendővel a második világháború befejezése után, újra ott tartunk, hogy a világ békeszerető népeinek az új, harmadik világháború kibontásának a megakadályozására kell erőnket felerőltetnünk. — kezdte beszédét Darvas József. — Különösen az utolsó másfél év alatt a nemzetközi imperializmus, elsősorban az Egyesült Államok imperialista körének világaluralomra törekvő, háborúra uszító, s háborúra készülődő politikája következtében az új háború fenyegetése reális veszedelemmé nőtt. E veszedelem előtt nem dughatjuk síruc módjára homokba fejüket azok, akik nem akarnak egy új, minden eddigénél szörnyűbb világágitást, akik nem akarják újra tízmilliók pusztulását, országok rombadőlését, százmilliók nyomorát, — akiknek érdeke a tartós béke. Az elmúlt

világ minden részéből üdvözlik a békekongresszusi munkát, majd az ország minden részéből a kongresszusra érkezett táviratokat olvasta fel. — Ezután a békekongresszus második napirendi pontjaként Darvas József építészeti miniszter mondta el referátumát „A Szovjetunió a béketábor élén” címmel. — A mai világhelyzetnek egyik jellemzője az imperialista tábor fokozódó aktivitása és háborús készülődése. A másik még ennél is fontosabb jellemzője a nemzetközi helyzetnek az, hogy hatalmas, egyre növekvő erőt jelent az imperialista-ellenes nemzetközi béketábor. Ennek legyűrhetetlen ereje abban rejlik, hogy egy hatalmas, legyűrhetetlen szocialista birodalom, a Szovjetunió áll az élen. Azt nem kell különösebben bizonyítani, hogy a Szovjetunió valóban nem akar háborút. A békeszerető népek nagyon jól tudják, hogy a Szovjetunió valóban a tartós béke lankadatlan harcosa. A Szovjetunióban nincsenek nagytőkészek, nincsenek trösztvezérek és monopolisták, akik háborús nyereségre spekulálnak. Ott nincs gazdasági válság, amely elől háborúba kellene menekülnie. A Szovjetunióknak tehát nincsenek, nem lehetnek imperialista, háborús céljai.

A Szovjetunió nem akart és nem akar háborút

— Egy harmadik világháború minden bizonnyal a szocializmus további megerősödését jelentené. És mégis, a Szovjetunió nem akart a múltban sem és nem akar most sem háborút. Nem szavak és nyilatkozatok, hanem 30 év tettei tanuskodnak a Szovjetunió következetes békepolitikájáról. A Szovjetunió 32 esztendő története: szakadatlan és lankadatlan harc a béke védelmében.

Mi volt a szovjet csoda?

— Hitlerék azt hitték, hogy csapásaik alatt hetek, legfeljebb hónapok alatt összeomlik a Szovjetunió. De ezt hitték sokan a nyugati imperialisták közül is. Amikor hitük nem teljesedett be, szovjet csodáról kezdtek beszélni. — Nos, a Szovjetunió győzelmes helytállása a világ legerősebb imperialista hatalmával szemben valóban csoda volt, de olyan csoda, amely mögött nem volt valami misztikus elem, hanem a legmagasabbrendű társadalom, a szocialista társadalom, a legmagasabbrendű gazdasági rend, a szocialista gazdasági rend s a legmagasabbrendű hazafiság, a szovjet ember szocialista hazafisága állott.

— Sztálin emlékeztetés szavalt a későbbi események is igazolták: a szovjet rend valóban a legszilárdabb társadalmi rend. — Az imperialista tábor, elsősorban az amerikai imperializmus tehát sorra feltámasztja a fasizmus hagyományait, a világ uralmi háborútól kezdve a szovjetellenes keresztsháború hirdetéséig. Elfelejtik azonban, hogy a történelem, mégpedig az egészen közeli történelem ismer egy egészen másfajta hagyományt is, mégpedig a fasizmus bukásának, a fasizmus vereségének a hagyományait.

Az imperialisták feltámasztják a fasizmus hagyományait

— Négy évvel ezelőtt tehát csakugyan nehéz volt elképzelni, hogy ilyen hamar idejűnk, egy új háború fenyegető közeledőbe.

— Kiderült, hogy az angol-amerikai imperialisták a második világháború befejezése után vad szovjetellenes uszítások kezdtek. Az atombomba szödtüljei „preventív háborút” sürgettek a Szovjetunió ellen. A pozdami egyezményen szünte még meg sem száradt a tinta s az amerikaiak máris nemlétezőnek kezdték tekinteni.

— Két ellentétes politika alakult ki. Egyik oldalon a Szovjetunió és a demokratikus országok politikája, amely az imperializmus aláadására és a demokrácia megszilárdítására irányul. A másik oldalon pedig az Egyesült Államok és Anglia politikája, amely az imperializmus megerősítésére és a demokrácia megfoltására irányul.

— Nemesak gazdasági, hanem stratégiai, katonai téren is megdőnt az amerikai imperializmus-aktivitása. Bizonyítja ezt a nemrégiben létrhozott északatlanti

blokk, amely valóban háborús csoportosulás, mégpedig a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen. Más néven bár, de lényegében ugyanaz, mint a fasizták antikommintern paktuma volt és hogy teljes legyen a fasizta hagyomány, nem hiányzik mögötte az atombomba képében a „csoda-fegyver” sem.

— Nyugatnémetország formális bevonásáról egyelőre még nincs szó, de az amerikai imperialisták nem is nagyon titkolják, hogy Nyugatnémetországnak, mint hatalmas arzenálnak, komoly szerepet szánnak.

— Az imperialista tábor, elsősorban az amerikai imperializmus tehát sorra feltámasztja a fasizmus hagyományait, a világ uralmi háborútól kezdve a szovjetellenes keresztsháború hirdetéséig. Elfelejtik azonban, hogy a történelem, mégpedig az egészen közeli történelem ismer egy egészen másfajta hagyományt is, mégpedig a fasizmus bukásának, a fasizmus vereségének a hagyományait.

majd a terménybegyűjtés megszervezése és a raktározás is a szövetkezetek egyik fontos feladata lesz. Ebből is látható, hogy a szövetkezetek népgazdaságunk egyik legfontosabb szerveivé válnak és a kizsákmányolástól mentes társadalmi és gazdasági élet megteremtésében jelentős részt vállalnak.

A mai választmányi ülések külön jelentőséget ad az, hogy ezeken a megye valamennyi termelőcsoportja is képviselteti magát és a küldöttek beszámolnak eredményeikről, a jó terméskilátásokról és dokumentálják a szövetkezeti gondolkodás nagy eredményeit és bevált módszereit. Ugyanekkor megtárgyalják pro-

blémáikat és a szakértők tanácsokkal és útmutatással látják el a kiküldötteket.

A jó kollektív munka bizonyossága lesz minden megyében a szövetkezeti gyűlés és ennek jegyében üdvözöljük a Debrecenbe seregülő szövetkezeti kiküldötteket.

— A mai világhelyzetnek egyik jellemzője az imperialista tábor fokozódó aktivitása és háborús készülődése. A másik még ennél is fontosabb jellemzője a nemzetközi helyzetnek az, hogy hatalmas, egyre növekvő erőt jelent az imperialista-ellenes nemzetközi béketábor. Ennek legyűrhetetlen ereje abban rejlik, hogy egy hatalmas, legyűrhetetlen szocialista birodalom, a Szovjetunió áll az élen. Azt nem kell különösebben bizonyítani, hogy a Szovjetunió valóban nem akar háborút. A békeszerető népek nagyon jól tudják, hogy a Szovjetunió valóban a tartós béke lankadatlan harcosa. A Szovjetunióban nincsenek nagytőkészek, nincsenek trösztvezérek és monopolisták, akik háborús nyereségre spekulálnak. Ott nincs gazdasági válság, amely elől háborúba kellene menekülnie. A Szovjetunióknak tehát nincsenek, nem lehetnek imperialista, háborús céljai.

A Szovjetunió nem akart és nem akar háborút

— Egy harmadik világháború minden bizonnyal a szocializmus további megerősödését jelentené. És mégis, a Szovjetunió nem akart a múltban sem és nem akar most sem háborút. Nem szavak és nyilatkozatok, hanem 30 év tettei tanuskodnak a Szovjetunió következetes békepolitikájáról. A Szovjetunió 32 esztendő története: szakadatlan és lankadatlan harc a béke védelmében.

Mi volt a szovjet csoda?

— Hitlerék azt hitték, hogy csapásaik alatt hetek, legfeljebb hónapok alatt összeomlik a Szovjetunió. De ezt hitték sokan a nyugati imperialisták közül is. Amikor hitük nem teljesedett be, szovjet csodáról kezdtek beszélni. — Nos, a Szovjetunió győzelmes helytállása a világ legerősebb imperialista hatalmával szemben valóban csoda volt, de olyan csoda, amely mögött nem volt valami misztikus elem, hanem a legmagasabbrendű társadalom, a szocialista társadalom, a legmagasabbrendű gazdasági rend, a szocialista gazdasági rend s a legmagasabbrendű hazafiság, a szovjet ember szocialista hazafisága állott.

— Sztálin emlékeztetés szavalt a későbbi események is igazolták: a szovjet rend valóban a legszilárdabb társadalmi rend.

A békeszerető népek egy táborban

— Mig az imperialista országokat válság, zűrzavar, gazdasági anarchia fenyegeti, a Szovjetunió ereje egyre nő. Kétségtelen, hogy a béke védelmének legfőbb erőforrása, legfőbb biztosítéka a Szovjetunió. De a Szovjetunió nem áll egyedül a tartós béke biztosításáért folytatott harcban, hanem köréje csoportosul a világ békeszerető népeinek hatalmas és egyre növekvő táborra. A Szovjetunió a világ dolgozóinak, békeszerető népeinek ön-

ként választott, elismert vezetője.

— A békeszerető népek azért tekintenek bizalommal, szeretettel a Szovjetunióra, mert a Szovjetunió harcol a legkövetkezőekben a béke ügyéért. Ezért tömörül egyre hatalmasabb tábor a Szovjetunió köré. A táborban ott vannak mindenekelőtt a népi demokráciák országainak népei, benne vannak az imperializmus igája alól felszabadult akaratú gyarmati százmilliók, a béketábor hatalmas megdöntöhetetlen erejét növeli a most kialakuló új, óriási népi demokratikus birodalom, Kína. Ott vannak a béke védelmezőinek táborában a kapitalista országok munkásosztályainak milliói. Ott van mindenki, aki békét akar, mert tudja, hogy a béke ügye és a Szovjetunió elválaszthatatlannak egymástól.

A dolgozó parasztság harcisan kiáll a béke mellett

Nekünk magyaroknak is, békeként védelmében egyik főfeladatunk az, hogy erősítsük népünkben a Szovjetunióhoz való szeretet és ragaszkodás érzését. Titóék gyalázatos példája mutatja, hogy aki elfordul, vagy áruló módon szembekeverül a Szovjetunióval, az az imperialisták ügye, a háború tüzeinek szitója lesz. Feladatunk békeként védelmében, hogy küzdjünk minden olyan irányzat, próbálkozás ellen, amely bármilyen címen is lazítani akarja a Szovjetunióhoz való szoros, bensőséges kapcsolatunkat. A Szovjetunió iránti szeretetet és ragaszkodást: népünk jövője iránti szeretetet és ragaszkodást járjunk hát ezen az úton ingadozás nélkül. A magyar munkásosztály pártjának vezetésével a magyar nép nagy tanítójának, Rákosi Mátyásnak az irányításával.

A békekongresszus résztvevői feszült figyelemmel hallgatták, amikor Darvas József a magyar nép nagy felszabadítójáról, a Szovjetunióról beszélt. A taps és éljenzés telőpontra hágott, amikor a miniszter a világ békeszerető népeinek nagy vezérének, a lángeszű Sztálin generálisszimuszról beszélt. A küldöttek felállva, hosszas taps-

A szervezett munkásság nevében

Piros László, a Szakszervezetek Országos Tanácsának főtitkárhelyettese hangsúlyozta, hogy a magyar szervezett munkásság szilárdan áll a nemzetközi proletárszolidaritás alapján az imperialisták ellen a békéért folytatott harcban. — Tudjuk, hogy a mi sorsunk — mondotta — a magyar nép jövője, a békes építőmunka biztosítása, mindenekelőtt attól függ, sikerül-e fékezni a háborús gyújtogatókat. Tudjuk, hogy a béke megvédése érdekében feladatunk mindenekelőtt abban áll, hogy felszámoljuk

Bognár József:

A magyar dolgozó nép érdekei egybeesnek a Szovjetunió érdekeivel

Bognár József belkereskedelmi miniszter kiemelte, hogy a Szovjetunióknak köszönheti az egész emberiség, hogy a világtörténelem új korszakát indította meg, felbontotta a kapitalista-imperialista világ láncolatát. A magyar dolgozó nép érdekei egybeesnek a Szovjetunió érdekeivel, a haladás érdekeivel ezért aki a magyar népet híven akarja szolgálni, annak egyben a szovjet-magyar barátságot kell szolgálnia.

Továbbiakban több lelkes felszólalás hangzott el. Illyés Gyula Kosuth-díjas író, Szádeczky Kardos Elemér, Andics Erzsébet egyetemi tanár, Mihajlich Győző hidépítő tanár Bagdi Ferenc a berettyóújfalusi Szabadságharcos Szövetség képviselője mondottak lelkes hangú beszédet a béke megvédésének szükségességéről.

Ezután az elnök a világot lezárta és a konferencia tagjai egyhangú lelkesedéssel elfogadták a határozati javaslatot.

Magyar nép, fel a béke védelmére!

A békekongresszus us határozata

raszokat, értelmiségieket, asszonyokat, anyákat, lányokat, az egész ifjúságot, hogy harcoljanak a békéért, az imperialisták ellen, a munkahely, a föld, a gyár, a család, gyermek jövője érdekében. Honvédségünket, népünk békéért védelmezőjét, tovább erősítjük, rendületlenül folytatjuk a harcot az imperializmus és reakció magyarországi beavatkozásai kísérletei ellen, mellyel a béke ellenségei sorainkat gyengíteni akarják. A mi példaképünk a szovjet hazafiasság. Azt akarjuk, hogy a békefront egy legyen a földkerekség népeivel, tántoríthatatlan hűséggel követjük a Szovjetuniót.

A határozat a Szovjetunió, a népi demokratikus államok, a békét akaró népek szolidaritása, a demokratikus egység, a Magyar Dolgozók Pártja és a magyar nép nagy vezetője, Rákosi Mátyás életével végződik.

A határozat a továbbiakban kifejti, hogy nekünk is részt kell vennünk a békéért folyó küzdelemben: felhívja a munkásokat, dolgozó pa-

Megvédjük a békét Mozgalom Országos Tanácsa

A határozati javaslat elfogadása után Berkó Ernő javaslatot tett a „Megvédjük a békét” Mozgalom Országos Tanácsa tagjainak megválasztására. A 100 főnyi tanács tagjai között Debrecen környékéről megválasztott: Nádasdi Józsefné mintagazda (Balmazújváros) Vető Lajos ev. püspök (Nyíregyháza), Szabó István honvédevezérőrnagy, az MDP hajdúmezei titkára, országgyűlési képviselő

A tanácsban részt vesznek: többek között: Andics Erzsébet, Apró Antal, Abraham Ambrus kanonok, Bereczky Albert református püspök, Darvas József miniszter,

sal és ütemes kiáltással elérték Sztálin, majd Rákosi Mátyást.

Darvas József beszéde közben érkezett meg a konferenciára Szakassits Árpád köztársasági elnök. A küldöttek lelkesen éjjezték az elnököt.

Stöckler Lajos, az izraelita hitközség elnöke a magyarországi zsidóság üdvözlését tolmácsolta.

— Ismerjük a háborús uszítók és a fasiszták fegyvertárát — mondotta — az antiszemitizmust, és a góviniszta nacionalista jelszavakat Minden nacionalista megmozdulás a háborút szolgálja, bármilyen lobbogó alatt jelentkezik.

Ráczy Gyula, a DEFOSZ főtitkára hangsúlyozta, hogy a magyar dolgozó parasztság harcisan kiáll a béke megvédése mellett. A felszabadulás óta a magyar dolgozó parasztság mind gazdasági, mind kulturális téren nagy haladást ért el a politikailag is nagy változások ment keresztül parasztságunkat a reakció ma már nem tudja felhasználni a demokrácia ellen. Ezt bizonyította a legutóbbi választás is. Dolgozó parasztságunk határozottan és megindíthatatlanul állást foglal a Szovjetunió vette békefront mellett és a békét minden erejével megvédi.

hazánkban a reakció még meglevő maradványait, s hogy a termelés frontján folyó harcban, a szocialista munkaversenyben hazánk gazdasági erejét fokozzuk. A tartós és szilárd béke megvédéséért folyó harcban feltétlen hűséggel és szilárd meggyőződéssel támaszkodunk a nagy Szovjetunióra. Mi szervezett magyar munkások híven követjük a békéért folyó harcban is dicső pártunknak az MDP-nek, a magyar nép nagy és bölcs vezérének Rákosi Mátyásnak útmutatásait.

lálás hangzott el. Illyés Gyula Kosuth-díjas író, Szádeczky Kardos Elemér, Andics Erzsébet egyetemi tanár, Mihajlich Győző hidépítő tanár Bagdi Ferenc a berettyóújfalusi Szabadságharcos Szövetség képviselője mondottak lelkes hangú beszédet a béke megvédésének szükségességéről.

Ezután az elnök a világot lezárta és a konferencia tagjai egyhangú lelkesedéssel elfogadták a határozati javaslatot.

A határozat a Szovjetunió, a népi demokratikus államok, a békét akaró népek szolidaritása, a demokratikus egység, a Magyar Dolgozók Pártja és a magyar nép nagy vezetője, Rákosi Mátyás életével végződik.

A határozat a továbbiakban kifejti, hogy nekünk is részt kell vennünk a békéért folyó küzdelemben: felhívja a munkásokat, dolgozó pa-

Gosztonyi János EPOSZ titkár, Jóbórá Magda, Kodály Zoltán, Losonczy Géza államtitkár, Lukács György egyetemi tanár, Mihályfi Ernő, Ortutay Gyula, Non György, Ortutay Gyuláné, Oveges József, Parragi György, Révay József, Rudas László, Somlyai Artúr, Székfi Gyula, Vedres Márk és még többen elmunkások, mintagazdák és értelmiségiek.

MINDENFÉLE NYOMTATVÁNYOKAT a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től Bajcsy-Zsilinszky utca 1. Bika-bórház.

A békekongresszus levele Sztálin generálisszimuszhoz

Nagyfontosságú mozzanat következett ezután. Az elnök javasolta, hogy a konferencia levelében üdvözölje a békéért harcoló népek bölcs vezetőjét, a magyar nép nagy barátját, Sztálin generálisszimuszt. A levél így hangzik:

Sztálin generálisszimusz! Dolgozó népünk küldötteként, szabad hazánk fővárosában, a béke nagy ügyének védelmében gyűltünk össze. Első szavunk a dolgozó és a szabadságszerető népek hatalmas békétáborának bölcs vezetője, országunk felszabadítója: Ön, Sztálin és Önön keresztül a Szovjetunió népei felé száll.

Négy esztendővel azután, hogy a hős szovjet nép, a dicsőséges szovjet hadsereg az Ön vezetésével szelődte a fasiszták, a világ-hódítás új hirtetői Hitler nyomdokaiba lépve ismét a vér és pusztulás tengerét készülnek a világ népeire zúdítani. Ha az egyszerű emberek százezrek, köztük a magyar nép milliói is, mégis bízva tekintenek a jövőbe, ez azért van, mert a háborús gyújtogatók hitvány terveivel szemben áll a szovjet népek mérhetetlen ereje, mert a békéért folytatott harcukat a Szovjetunió vezeti, mert a béke világát fogó frontjának élén Ön halad, Sztálin generálisszimusz.

A békére szomjazó, a békéért küzdő dolgozók köszönete, hálája és szeretete árad a világ minden tájáról Ön felé. Velük együtt a magyar nép hálája, köszönete, hűsége, a Szovjetunió és Ön iránti, aki nagy és szabad népe élén szabadságot hozott a mi népiünknek is. Csak a nyomot, a szevedést, az elnyomást ismerte népünk egy évezreden át. A magyar munkás kizsákmányolt rab volt a gyárban, az országban. Ma pedig ő a gazda a gyárban, az országban. A magyar paraszt osztrakkal hajtott jobbágy, a termés termésének alázatos szedegetője volt a földesurak földjén. Ma pedig a dolgozó paraszt a föld, a termés; a munkásság vezetésével, a munkássággal szövetségben mindennél szava van, ahol a maga és nemzete sorsát irányítja. A magyar értelmiség még nemrég az urak lennének szolgája volt. Ma pedig meganyitka előtte a teremtet munka korlátlan lehetőségei és elnyerte a nekik járó megbecsülést és elismerést. Az évszázadok óta elnyomott magyar nő ma felszabadult, egyenrangú társa a férfiak munkában, kultúrában, az ország vezetésében egyaránt. A magyar katona ozelőtt az elnyomók, az idegenek, az imperialisták zsoldosa és agyutöltelése — ma országunk, hazánk, békénk erőskarú védelmezője. Az azzelét öngazdaságra nevelt, kulturális sőt-tésben tartott magyar fiatalság most boldog jövőnk záloga.

Szabadságunkat, békénket, a szocializmus építésének világító példaképe a Szovjetunió népeitől, Önöktől kapjuk és büszkék vagyunk rá, hogy népünk forrón szeretettel vezetője, győzelmeink szervezője, Rákosi Mátyás az Ön tanítványa.

Marosán György: A béke a mi számunkra szabad életet jelent

— Mi, nagybudapest dolgozói ezzel a hatalmas demonstrációval bizonyítani akarjuk ország és világ előtt, hogy Magyarországon lezajlott békekongresszuson a magyar dolgozó milliók akarata, vágya és törekvése jut kifejezésre. — Mi nem azért vagyunk hívei a békének, mert hiszen bennünk elég harcok akartak, hanem azért, mert a béke a mi számunkra a szabadság és a szabad életet jelent. Mi harcok békekövető vagyunk és leszünk is. Minden okunk megvan erre.

— A népi demokrácia győzelme Magyarországon a lenni-sztálini politikának győzelme, amelynek segítségével végre megszületett az igaz népi összefogás, melyben valamennyi társadalmi réteg a munkásosztály vezetésével a béke, szabadság és jólét országát építi fel.

— A béke erői sokkal nagyobbak, mint az imperialistáké, mert a béke táborának az élén ott áll a világ leghatalmasabb, leggyőzhetőbb nagyhatalma, a dicsőséges Szovjetunió.

— Ti magyar dolgozók, kell, hogy méltó legyetek a nagy Szovjetunióhoz és annak nagy példáihoz. Mindenki a maga helyén dolgozzon és harcoljon, erősítse az ország gazdasági, társadalmi és politikai erőit, mert így a Szovjetunió vezetésével, a világ dolgozó népeinek összefogásával legyőzhetetlenek leszünk.

— Senki sem tudja úgy értékelni és megbecsülni a szabadságot, a népi demokrácia vívmányait, mint az ezer évig elnyomott magyar dolgozók. Ezért valamennyien mérhetetlen gyűlölettel és haraggal elítelve fogunk küzdeni a kapitalisták és ictmaradt ökevényekkel, ügynökek ellen. — A háborút törvényen kívül kell helyezni, de azokat is, akik provokálják és csinálják a háborút. Meg kell szüntetni az emberiséget a fasiszta gyilkosoktól és bandáitól. Megfogadjuk, hogy

Utunk az az út, amelyen Ön és a Szovjetunió népei járnak. Tudatában vagyunk, hogy a letérés erről az útról mélyebbre taszítaná országunkat, mint ahonnan elindult. De népünk nem akar a mélybe zuhanni. Nem visszafelé, hanem előre akar járni és a legutóbbi országgyűlési választások feljogosítanak bennünket arra, hogy egész népünk nevében mondhasunk, mi Magyarországon, a Népfrontba összefogva, a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével, a szocializmus országát, a béke frontjának szilárd bástyáját építjük.

Mi magyar munkások, parasztok, értelmiségiek, egész népünk nevében megfogadjuk, hogy szilárdan és megindíthatatlanul állunk a Szovjetunió vette béke-táborban. Megfogadjuk, hogy mint eddig, a jövőben is, keményen és határozottan visszaverjük az imperialista háborús gyújtogatók és mindenfajta ügynökök

Százezres tömeg Budapest dolgozóinak harcos béke-nagygyűlésén

A békéért harcoló népek nemzetközi összefogását, a budapesti békekongresszus külföldi résztvevőit és a magyar küldötteket ünneplő főváros szombat délelőtti népi díszbe öltözött. Hosszú sorokban vonultak az üzemek munkásai, az értelmiségi dolgozók a parlament előtti hatalmas tere. A parlament lépcsőjén gyülekeznek a békekongresszus résztvevői. Itt vannak a kormány tagjai is, Dobi István miniszterelnökkel, Farkas Mihály honvédelmi miniszterrel és Kádár János belügyminiszterrel az élükön. A százezres tömeg zúgja a nép elszántságát kifejező jelszót: „Tartós békét akarunk — ezért ha kell harcolunk. Békét akarunk — Rákosival haladunk.”

Hatalmas hangorkán közszólt a tömeggyűlést megnyitó Ratkó Anna népjóléti minisztert, mi-

Marosán György: A béke a mi számunkra szabad életet jelent

— Mi, nagybudapest dolgozói ezzel a hatalmas demonstrációval bizonyítani akarjuk ország és világ előtt, hogy Magyarországon lezajlott békekongresszuson a magyar dolgozó milliók akarata, vágya és törekvése jut kifejezésre. — Mi nem azért vagyunk hívei a békének, mert hiszen bennünk elég harcok akartak, hanem azért, mert a béke a mi számunkra a szabadság és a szabad életet jelent. Mi harcok békekövető vagyunk és leszünk is. Minden okunk megvan erre.

— A népi demokrácia győzelme Magyarországon a lenni-sztálini politikának győzelme, amelynek segítségével végre megszületett az igaz népi összefogás, melyben valamennyi társadalmi réteg a munkásosztály vezetésével a béke, szabadság és jólét országát építi fel.

— A béke erői sokkal nagyobbak, mint az imperialistáké, mert a béke táborának az élén ott áll a világ leghatalmasabb, leggyőzhetőbb nagyhatalma, a dicsőséges Szovjetunió.

— Ti magyar dolgozók, kell, hogy méltó legyetek a nagy Szovjetunióhoz és annak nagy példáihoz. Mindenki a maga helyén dolgozzon és harcoljon, erősítse az ország gazdasági, társadalmi és politikai erőit, mert így a Szovjetunió vezetésével, a világ dolgozó népeinek összefogásával legyőzhetetlenek leszünk.

— Senki sem tudja úgy értékelni és megbecsülni a szabadságot, a népi demokrácia vívmányait, mint az ezer évig elnyomott magyar dolgozók. Ezért valamennyien mérhetetlen gyűlölettel és haraggal elítelve fogunk küzdeni a kapitalisták és ictmaradt ökevényekkel, ügynökek ellen. — A háborút törvényen kívül kell helyezni, de azokat is, akik provokálják és csinálják a háborút. Meg kell szüntetni az emberiséget a fasiszta gyilkosoktól és bandáitól. Megfogadjuk, hogy

támadásait és provokációit, hogy kérielhetetlenül leszámojunk az álcázott belső ellenséggel. Megfogadjuk, hogy becsületben és hűségben a jövőben is méltóan leszámojunk felszabadított és gyámoltunk, a nagy szovjet nép bízalmára, a nagy Sztálin barátságára és megbecsülésére.

A magyar békekongresszus a felszabadított magyar nép ferró üdvözlését küldi Önnek, Sztálin generálisszimuszhoz.

A konferencia résztvevői a levél elküldéséről szóló javaslatot kifőző lelkesedéssel fogadják és percekig tartó tapsviharral ünnepeleik Sztálin generálisszimuszt. Az ünnepi akus után Mekis József elnök lelkes szavakkal bezárta a konferenciát, élte a világbéket, a szabadságszerető népek hatalmas támaszát, a Szovjetuniót, annak bölcs vezérének Sztálin és a magyar nép vezérének, Rákosi Mátyást.

kor a mikrofon elé lép.

— Mi az egész dolgozó magyar nép képviselőit jöttünk itt össze — mondotta többek között — hogy kifejezzük szilárd béke-akaratainkat. Összejöttünk, hogy figyelmeztetés legyen ez a nagygyűlés a háborús uszítók felé, hogy minden mesterkedésük ellenére megvédjük a dolgozó magyar nép egységét, és szép hazánk békéjét. Összejöttünk azért is, hogy üzenetet küldjünk a felszabadított Szovjetunióknak, hálával és hűséggel sorakozunk fel az általa vezetett békefront ránk-éső szakaszán és méltó fegyvertársai leszünk a béke megvédésének nagy harcában.

Ratkó Anna hatalmas tappsal fogadott szavai után Marosán György könyvüipari miniszter mondta el beszédét.

szétbonthatatlan kapcsolatot teremtünk valamennyi népi demokráciával, a világ munkásosztályaival, valamennyi haladó erővel. Megfogadjuk, a magyar nép szeretetét vezérnek, Rákosi Mátyásnak, hogy úgy vigyázzunk eddigi minden győzelmeink megszervezőjére, győzelemre vivőjére, a párra és annak egységére, mint a szemünk fényére. Megfogadjuk a magyar dolgozó nép nagy vezérének, hogy jelszavát valóságává váltjuk cs Magyarországon nem lesz rés, hanem bástya a béke frontján.

Marosán György beszédét sürűn szakította félbe az ütemes tapsvihár, majd amikor befejezte beszédét, százezer ajakról harsant fel a kiáltás: „Eljen Rákosi Mátyás”, „Eljen Sztálin”, „Megvédjük a békét”.

Ratkó Anna népjóléti miniszter ezután felolvasta a békekongresszus által elfogadott határozati javaslatot. Ismét elemi erővel tört ki a lelkesedés, a szünni nem akaró tapsvihár. Budapest dolgozói felemelt ökökkel fogadták meg, hogy kérielhetetlenül folytatják a harcot a béke ellenségei ellen és tántoríthatatlan hűséggel állnak a Szovjetunió vezetete népront oldalán.

A nagygyűlés az Internacionálé és a béke hangjaival ért véget.

Harcos üdvözlés Moszkvából

Moszkva: A Puskin ünnepségekre a Szovjetunióba érkezett külföldi iróvendégek a budapesti békekongresszus alkalmából üzenetet küldtek Moszkvából. Üzenetükben meleg szeretettel köszöntik a békefront hűséges magyar harcosait, üdvözik a magyar dolgozók nagyszerű megmozdulását és megállapítják, hogy az a békefront új és jelentős fejezetét nyitja a béke védelmében, s a békefront megszilárdulását és a népi demokratikus országok nagy megerősödését jelenti. (MTI)

A magyar kormány érvénytelennek tekinti a magyar — jugoszláv gazdasági egyezményt

A jugoszláv kormány az egyezmény sorozatos megsértésével a magyar tervgazdálkodást akarta megzavarni

A Magyar Távirati Iroda jele...

A magyar külügyminisztérium...

1947. július 24-én a magyar és jugoszláv kormány öt éves gazdasági együttműködési egyezményt kötött...

Ezzel a meg egyezéssel a magyar kormány igen komoly feladatokat vállalt magára...

Alig fél évszázaddal a szerződés megkötése után 1948 januárjában a jugoszláv kormány képviselői a szerződés kereteinek szűkítését javasolták...

Már akkor megmutatkozott tehát, hogy a jugoszláv kormányzatban olyan erők működnek, amelyek a népi demokratikus Magyarországgal a gazdasági kapcsolatokat nem kiterjesztik...

A magyar vállalatok pl. 1948. júniusában, szeptemberében és decemberében több mint 5.1 millió dollár rugó szállítási ajánlatot tettek az öt éves egyezmény keretében...

Rásonló a helyzet a Jugoszláviából Magyarországra irányuló behozatal szempontjából. Jugoszlávia hátralekban van olyan áruk szállításával, amelyeket a szerződés értelmében még 1947-ben vagy 1948-ban kellett volna szállítani...

A jugoszláv szövetségi népköztársaság kormányának ez ügyben tanúsított magatartása azt bizonyítja, hogy egyrészt a jugoszláv kormány képtelen, vagy nem is kíván tervszerű gazdasági folytatást és másrészt, hogy ellenséges magatartást tanúsít a szocializmus útján járó országokkal szemben...

Ilyen körülmények között megszüntetjük azokat a kötelezettségeket, amelyeknek alapján a magyar kormány az öt éves magyar-jugoszláv gazdasági, együttműködési egyezményt aláírta...

vább halad a szocializmus útján, már pedig Jugoszlávia letért erről az útról.

A magyar külügyminisztérium következőképpen megállapítja, hogy a Magyarország és Jugoszlávia között létrejött egyezmény, amely a két ország tervszerű gazdasági kapcsolatának megszű-

lárítását célozta, a jugoszláv szövetségi népköztársaság kormányának eszközként használja fel a magyar tervgazdálkodás megzavarására.

A magyar kormány nem tűrheti, hogy az öt éves egyezménynek Jugoszlávia részéről történő folyamatos megszegése hátrál-

A Biztonsági Tanács 11 államnak az ENSZ-be való felvételéről tárgyalt

Magyarország felvételét csak a Szovjetunió küldöttei támogatták

New York: A Biztonsági Tanács ismét tárgyal a 11 ország, köztük Magyarország az ENSZ-be való felvételéről. Az USA és Anglia képviselőinek megkülönböztető politikája következtében azonban a Biztonsági Tanács nem tudott megegyezni, korábbi ülésein a felvétel kérdéseiben.

A Biztonsági Tanács június 16-i ülésén a norvég kiküldött azt javasolta, hogy a Tanács vita nélkül fogadjon el egyelőre

megállapított napirendet a felvételi kérdések megvitatására. E szerint először azoknak az államoknak felvételi kérelmét kellett volna elbírálni, amelyeknek jelölését az angol-amerikai többség támogatja.

Carapikia, a Szovjetunió képviselője a Biztonsági Tanácsban rámutatott, hogy ez a napirend sérelmes megkülönböztetést jelent olyan államokkal szemben, amelyek régebben adták be fel-

DEBRECZEN 3. OLDAL 1949. VI. 19.

tassa és visszavesse Magyarország gazdasági fellendését.

Miután az ENSZ központi vezetősége nevében a következő táviratot küldte Dimitrovhoz, a bolgár Munkás (Kommunista) Párt főtitkárához: „Havharhedelek születésnapja alkalmával fogadjuk a magyar dolgozók és a magyar kommunisták meleg elvtársi üdvözlését. Forró kívánságunk, hogy egészségét melegebb viszonyokba és hosszú-hosszú évekig vezesse még a bolgár dolgozó népet a felemelkedés, a virágzás és a szocializmus útján.”

Rákosi Máttyás üdvözlő-távirata

Dimitrov születésnapjára

Rákosi Máttyás, a Magyar Dolgozók Pártjának főtitkára, a párt központi vezetősége nevében a következő táviratot küldte Dimitrovhoz, a bolgár Munkás (Kommunista) Párt főtitkárához:

„Havharhedelek születésnapja alkalmával fogadjuk a magyar dolgozók és a magyar kommunisták meleg elvtársi üdvözlését. Forró kívánságunk, hogy egészségét melegebb viszonyokba és hosszú-hosszú évekig vezesse még a bolgár dolgozó népet a felemelkedés, a virágzás és a szocializmus útján.”

Kossa István pénzügyminiszter a Magyar-Bolgár Társaság elnöke a Társaság nevében táviratban üdvözölte Dimitrov miniszterelnököt, akinek üdvözlő táviratot intézett a Magyar Szabadságharcos Szövetség központi vezetősége is.

Allamtitkári kinevezések

A köztársaság elnöke dr. Pista László miniszterelnökségi, Berei Andor külügyminisztériumi, dr. Dulin Jenő és dr. Hajdú Gyula igazságügyminisztériumi, dr. Antos István pénzügyminisztériumi, Hegyi Gyula és Szávai Nándor vallás- és közoktatásügyi politikai államtitkárokat viselt tisztségükben megerősítette, illetőleg Kerezy Imre iparügyi politikai államtitkár, nehézipari minisztériumi politikai államtitkárrá, Fodor Gyula építés- és közmunkaügyi minisztériumi államtitkár, építésügyi minisztériumi politikai államtitkárra, Czotner Sándor iparügyi minisztériumi miniszteri tanácsost nehézipari minisztériumi politikai államtitkárrá, dr. Ajtai Miklós iparügyi miniszteri tanácsost pedig könnyűipari minisztériumi államtitkárrá kinevezte. (MTI)

Debreczenben és Hajdú- megyében 420 általános iskolai tanuló kapott tanulmányi segélyt

A dolgozók társadalmi szélesítésére a Debreczeni és Hajdúmezei általános iskolák tanulóinak tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van. A tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van. A tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van.

Csak néhány hete folyt le az Arany Bika nagyeremében a tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van. A tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van.

A debreczeni általános iskolák évzáró ünnepélyén valóban ünnepélyesen tartották meg az évzáró ünnepélyt. A tanulmányi segélyek kiosztása a debreczeni diákok szociális központjának kezében van.

A Szent Anna utcai általános iskola tanulóinak között Sashegyi igazgató osztozott ki az ösztöndíjakat. Nagyon szép, meleg, bensőséges ünnepség keretében osztották ki a tanulmányi segélyeket a Petőfi utcai általános iskolákban. Valamennyi helyen megemlékeztek a tanulókról, a „Tanulj jobban” mozgalom eredményeiről.

Debreczenben és Hajdúmegyében 420 tanuló részesült tanulmányi segélyben, ebből a debreczeni általános iskolák növendékei közül 179-en kaptak ösztöndíjat.

Eliskaszította a bűtorokra felvett előleget egy aszalos. Kuk István körösszakai aszalos letételekor a lakosok 2000-3000 forintot vet fel előlegként elkészítendő bűtorokra. Kuk a pénzt elkészítette, a bűtorokat azonban nem szállította le. Sikasztás büntetvével vádolva a debreczeni törvényszék büntetőgyorsbírójára elé került, aki a sikasztó aszalosot nyolchónapi börtönrre ítélte.

A Nép gazdasági Tanács a szocialista tervszerűséget kell, hogy biztosítsa — mondotta Gerő Ernő a Tanács alakuló ülésén

A Nép gazdasági Tanács Gerő Ernő államminiszter elnöksége alatt szombat délelőtti tartotta alakuló ülését. Megtárgyalta a működésével kapcsolatos legfontosabb elvi kérdéseket.

Az ülésen Gerő Ernő, a Nép gazdasági Tanács elnöke vezette a Tanács életrehívásának körülményeit és a rávált feladatokat.

A Nép gazdasági Tanács — mondotta Gerő Ernő — új típusú gazdasági szerv, amely létrejött annak köszönhetően, hogy fejlődésünkben túlhaladtunk bizonyos szakaszok. Gazdasági minisztériumaink és egyéb vezető gazdasági hivatalaink általában még meglevő komoly hiányosságaink és számos bürokratikus terheltségünk ellenére már a népi demokrácia szolgálatára alkalmas szervek. Rájuk lehet ruházni számos olyan feladatot, amelyet eddig központosítva intéztünk. Másrészt a hároméves terv sikeres megvalósításával, amely bizonyos tekintetben kísérlet volt a tervszerű gazdasági megvalósítására Magyarországon, új az eddiginél sokkal bonyolultabb, sokkal nagyobb feladatok állnak előttünk. Elő kell készítenünk és végre kell hajtaniunk új öt éves népgazdasági tervünket. Ennek a feladatnak megvalósítása nagyobb és magasabbrendű tervszerűséget követel meg, mint azok a feladatok, amelyeket eddig hajtottunk végre. Megköveteli — mint Rákosi Máttyás mondta — a gazdasági kérdések magasabb szinten való egybehangolását és népgazdaságunk magasabb fokon való irányítását, mint ezt eddig módunkban volt megtenni.

Mind ebből következik, hogy a Nép gazdasági Tanácsot az országgyűlés nem azért hozta létre, hogy vele helyettesítse a gazdasági minisztériumokat, az Országos Tervhivatal, vagy egyéb fontos gazdasági szerveinket. A Nép gazdasági Tanács megalakulásával nem csökken, hanem növekszik a miniszterek, valamint a különféle gazdasági jellegű állami hivatalok vezetőinek egyéni felelőssége, kezdeményezése, és meg kell hogy erősödjék tekintélyünk a saját munkaterületünkön.

A Nép gazdasági Tanács tehát akkor fogja helyesen teljesíteni a rábízott feladatot, ha a miniszterek és más gazdasági vezetők teljes egyéni felelősségének fenntartása, sőt további fokozása mellett — félretelva a szűkebb értelemben vett részortkérdéseket — népgazdaságunk fellendítésének, a szocialista népgazdaság építésének központi laboratóriumává válik. Ezért a Nép gazdasági Tanács elé azok-

nak a kérdéseknek kell kerülniük, amelyek népgazdaságunk egészét, vagy legalább is jelentékeny területét érintik és amelyek megoldásai egy miniszterium, vagy egy gazdasági szerv nem vállalhatja. Olyan kérdéseket kell a Nép gazdasági Tanács napirendjére tűzni, amelyeknek helyes eldöntése egy lépéssel előre visz bennünket a tőkes anarchia maradványainak felszámolására, a termelési eszközök közös tulajdonon felépülő szocialista gazdasági rend megvalósítására.

Szükséges, hogy a Nép gazdasági Tanács munkájában, mely a szocialista tervszerűséget hivatott biztosítani, népgazdaságunk fejlődésében nagyfokú tervszerűséget valósítsunk meg. Ezért kell a Nép gazdasági Tanácsnak hosszabb időre szóló előrelátó munkatervének

lennie, amely felöleli a megoldásra váró legfontosabb gazdasági kérdéseket.

A Nép gazdasági Tanács a minisztertanács szerve, fontosabb elvi, vagy nagyobbjelentőségű gyakorlati döntését megerősítés céljából a minisztertanács elé terjeszti. Ez azt jelenti, hogy a Nép gazdasági Tanács politikája egy a köztársaság kormányának politikájával. Azzal a politikával, amelynek megszemélyesítője a magyar nép szeretete, bölcs vezetése: Rákosi Máttyás. Mindenkor ő hozzá fordulunk, ha olyan nehézségeink lesznek, amelyeknek magunk nem tudunk megoldani, amikor szükségünk lesz az ő hatalmas tudására, nagy és mély élettapasztalatára, józan, okos ítéletére.

A Nép gazdasági Tanács a jövőben érdemben megkezdte munkáját.

A belügyminisztérium sajtóosztályának közleménye kémbanda letartóztatásáról

A belügyminisztérium sajtóosztálya közli:

Az államvédelmi hatóság idegen hatalmak javára elkövetett kémkedés miatt őrizetbe vette

Rajk Lászlót, dr. Szönyi Tibort, Justus Pál és 17 társát.

Az őrizetbe vettek között iparmunkás, vagy dolgozó paraszt nincs. (MTI)

Több mint 1500 katolikus lelkész és több mint százezer hívő követeli Csehszlovákiában az állam és az egyház kiegyezését

Prága (MTI): A csehszlovákiai katolikus lelkészek és hívők képviselői nemrég megrendezett prágai nagygyűlésükön katolikus akcióbizottságot alapítottak, amelynek feladata a nagygyűlésen elfogadott határozat megvalósításának előmozdítása.

A határozat a csehszlovák katolikus egyház és a népi demokratikus állam teljes meggyezésére mellett foglalt állást. A nagygyűlés óta eltelt egy hét alatt több mint 1500 katolikus lelkész és több mint 100.000 hívő csatlakozott a határozathoz. Gottwald köztársasági elnök, Zapotocky miniszterelnök és Neyedli közoktatásügyi miniszter szívvel-érővel a gyűlésben válaszolt a nagygyűlés üdvözlésére. Ezzel és bebizonyították, hogy nemcsak a katolikus lelkészek és hívők óhajtik az egyház és állam teljes meggyezését, hanem az állam leg-hivatottabb képviselői is. Ezzel szemben a csehszlovákiai püspökök még nem válaszoltak a nagygyűlésről hozott intézet üdvözlésére.

A katolikus akcióbizottság pénteken megválasztotta vezetőjét. Elnöké Pujmant, a prágai Nemzeti Színház rendezőjét, főtitkárá Török nemzetgyűlési képviselő.

valasztották meg. A bizottság tagjai elhatározták, hogy egyes főpapi nyomást fejtenek ki azokra a lelkészekre és hívőkre, akik aláírták az akcióbizottság határozatát.

Az akcióbizottság határozata mind nagyobb visszhangot kelt az egész országban. Ez azt bizonyítja, hogy a katolikus hívők széles rétegei követelik az állam és az egyház meggyezésének melegebb megvalósulását. Azt akarják, hogy az egyház pozitív álláspontja helyeskedjen a népi demokratikus köztársasággal szemben.

MAGYAR KORMÁNYKÜLDÖTT-SÉG UTAZIK PRÁGÁBA

Az április 16-án Budapesten aláírt magyar-csehszlovák barátság és kölcsönös segélynyújtási szerződés ratifikációs okmányainak kicserélésére június 20-án, hétfőn magyar kormányküldöttség utazik Prágába.

Az EPÖSZ szervezetei országsszerte lelkesen készülődnek a világhíjjásági találkozóra. A találkozó elsősorban azok a fiatalok vesznek részt, akik élen járnak a termelésben. Eppen ezért a fiatalok nagyon igyekeznek a munkában.

Gondolatok a névtárban, mármint az utcanévtárban...

Ha valaki még nem tudná, Debrecennek 715 utcája, 33 tere, 21 útja, 2 sugárútja, 2 körútja és egy köze van. Ezt minden debreceninek illik tudni, hiszen egy utcához, úthoz, térhez vagy közhöz mindenkinek van köze...

Ez pontosan 780 neve: is jelent. Valójában azonban több utcanév van forgalomban, hiszen sok kapott nemrég új nevet.

Amikor a Debrecen szabályozási tervképezés készült utcanévárban böngészünk, egyre-másra ötletek fel gondolatok a furcsanevű utcák, terek, utak láttán. — S ez adja irásunk Vörösmarián után szabadon választott címének a jogosultságát.

S ha a neveket nézzük, először a név-nevű utcák ragadják meg a figyelmet. Általános szokás, hogy nagyjaink, történelmünk, irodalmunk vezető alakjainak nevét adják az utcáknak, tereknek. Az emul. rendszer „nagyjai” szerencsére már eltűnnek az utcanevek közül is.

Nécs már „királyi herceg” utca, a Habsburg-ivadék József kir. herceg emléket is elidőpöré a népi demokrácia életet ado szel. a B. jesi Zsilinszky-utca tájron.

Kimondhatatlan utca, sine. Jó nekünk az uca akkor is, ha Dar bos. Ro hermere lord nevé is kárörök az utcanévtárban. — Sok derek debreceninek tört ki rajta a nyelve. Vol, aki amúgy magyarsan Rót her-mere uca-nek hívta, akadt aki vék helyes angolsággal Rasziner-nek, vagy Radmir-nek becézte, de a helyes-érzékű nép csak Darabos-utca-nek hívta, minden hálaérzet nélkül, „nemes” lord irás, aki pedig egy rossz szobrot is adott Debrecennek.

A debreceniek utcanév-érzéke egyébként is demokráciás voa-sókat mutat fel az emul. rezsim sötét éveiben is. Degenfeld „gróf” tere sohasem kapta meg a grófi címet, csak Déga.feld-ternek nevezék, miglen mel-őb emvevezést nem kapott a tér; Tóth-falussy Sándornak, a munkásmoz-galom debreceni mártírjának a nevé.

A főútcák is inkább volt Phe-utca, örízven annak emlékét, hogy valaha itt volt a piac, mint Ferenc József-út, hiába menti rajta végig egyszer „dicsőségesen országúti császáruk és apostoli királyunk”. Az utcanévtárlénekebe telik, míg a köztudatban a feledés homályába süllyed az előző, de a Vörös Hadsereg útja név ma már sokaknak mélybe-gyökereket ver. — Ucanév életide-jében aránylag rövid időnek szá-mító négy év aatt is —, mint a Ferenc József-út évtizedek alatt...

S ezen a látzólag jelentéktelen tényen a lemerhetjük, milyen népszerű a Vörös Hadsereg, milyen elő a hála a debreceniekben a felszabadító hősök irán, akik 1944 október 19-én ezen az úton vonultak be a városba, szabadsá-got, békét és függetlenséget hoz-va Debrecen dolgozó népeinek...

A névtárban kopozva egy tér nevével megadta a szemünk. — Nem tudjuk, vajjon csak elnézés-ből maradt-e benne a Leven-ter alaposan idejét müt elkeve-zése. Régi magyar név, az igaz, de óhatatlanul felidézi az Ákos megalom emléké, amely húsz és egyneházy éven keresztül méce-lyezte az ifjúságot és 1944-ben ifjúságunk lézereit vitte Nyu-gatra s oman tovább ezeket az idegeniégébe. Ha valóban létezik még ez az elnevezés, kérjük az illetékesek, változtassák meg a tér nevé.

De térjünk vitámban nevek-re. Vegyük a keresztneveket. Van vagy harminc belőlük, akad Jenő-ter és Malvin-utca, Balambér és Cecília, Ildikó és Árpád egyfor-mán a debreceni uca és tér elne-vezések között.

Találunk Debrecenben egy iga-zán Csendes-utcat, de nem hiány-zik a Szép-utca sem, van amelyik Világos, a másik Kurta. Görbe-utca is feledhetünk barango-

lásunk közber Nem hiába van a Hortobágy a közeben: Délibáb, Karikás, Fo-kos, Gulyás és Csikós-utca sora-kozik fel egymásután az utcanév-tárban.

Ezt érjük, de az már kevésbbé megfogható valami, hogy minden-féle víztől távollevő Debreceniek-nek van Csónak- és Evezős-, Hajó- és Tengerész-utcaja!

De hát ne menjünk a Kákutca-ba esemő keresni! Folytassuk a böngészést.

Demokráciánk egyik büszke-ségét, jó pénzünket is névül vá-lasztotta két uca, mert van Fil-ler- és van Forint-utca.

Hovéd-utcaikon kívül más ka-tonai jellegű utcaink is van tucat-szám: Tizedes-, Hadnagy-, Száza-dos-, Kapitány-utcaink egész ranglétrát képeznek, a hadiszer-számokról kapták nevüket a Puzdra-, Nyíl-, a Puska-utca. — Van Nemzetőr-utca és méltán kapta nevé legújabb történetünk hőseiről a Partizán-utca.

A debreceni költők is kaptak emléket utcanévtárban. Csokonai-nak is van ucaja, Lillája és Do-rottyája sem maradt ki a sorból. Fazekas Mihályt is megilleti egy utcanév, legújabbban pedig a gaz-dag földesúrral szembeálló fur-fangos szellemi gyermek, Ludas Máté is kapott egy ucat.

A munkásszámokról elneve-zett utcák közé legújiban bevo-nult a Kalapács is egy utca nevében.

Virágnak is ám a debreceni utcák. Egész kert van Debrecen-ben: Rózsa, Vial, Rezeda, Szegfű,

Gyöngyvirág, Liliom, Tulpán. E virágos kert fölött madarak röpködnek utcanévtárban: Csalo-gány, Pacsirta, Sas, Vadliba, Ri-gó, Galamb.

Egész mesevilág. Hiányozhat-e hát Tündér Ilona-utcaja?

S ha már ilyen poétikus dol-gokról teszünk említést szó-nunk kell a Leány-utcáról, a Csók-utcáról. De hideg zuhanyként hat ránk, amikor a Kigyó- és Csorosz-lya-utcaikkal találkozunk... Ez utcákról feltörő gondolatainkat nem vetjük papírra, nehogy nő-olvasóink megharagudjanak...

Mert van Böles-utca is Debrecenben...

Inkább befejezéstül ideiktatunk egy anekdotát, amely utcanévtár-keletkezéséről szóló népi szójárékon akap-szik. A Hatvan-utca ma is úgy hívják, mint száz évvel ezelőtt, amikor még kocsin ért Debrecen-be a messze földről jövő us. — A Szepességi utcát ellenben Ti-zenháromváros-utca-nak nevezték. A város szívébe igyekvő kocsi ezen a két utcán keresztül haladt a Nagytemplom felé.

Törént pedig száz esztendővel ezelőtt, hogy az elgyő őt utas feléledő vidámsággal szól a kocsihoz:

— Már látom a Nagytemplom-ot, na, megérkezünk Debrecen-be!

Mire a kocsi angyali nyugalommal, bajusza alatt mosolygva hárszól:

— Lassan a testtel, uram. Még Tizenháromváros, meg Hatvan uca-n kell keresztül mennünk...

Berczik kegyelmes urat kiselejtezték

Eltűnik az úzeni és közkönyvtárakból a gicces, romantikus szalon-ponyva, bestseller és álrodalom

A Közművelődési Könyvtár kölcsönzőjében és olvasótermében a szabadba csábító júniusi napokban is alig csökkent a forgalom.

A munkásság és parasztság so-raiból egyre gyarapodó új olvasó-közönség mind nagyobb számban jelenkezik. Egyre növekvő szom-júsággal fordulnak a számukra végre megnyitott újvilág: a könyv, a kultúra világa felé.

A nép birtokába vette a könyv-tárat is.

Ideológiai könyveket keresnek el-sősorban. — beszél a hatalmas könyvcsomaggal kezében érkező könyvtári tisztviselő — 8-10 példányban megérvő világnézeti könyveinknek is minden példány-ukint van állandóan. Orvencéles je-lenség mutatkozik már közel egy esztendőre: tanulnak az emberek.

Rákosi Máté új kötetét, az „Építjük a nép országát” már tö-megesen jegyezték elő. Lenin, Ré-vai József, Farkas Mihály, Lukács György, Ortutay Gyula, Rudas László, Andics Erzsébet, Keszti Im-re könyveit ostromolják a könyv-tárat.

— Szépirodalom terén mi a hely-zet? — érdeklődünk.

— Ezen a téren is teljes mérték-ben érvényesül az a szempont, hogy a könyvtárunk legintosebb feladata a tömegnek szocialista nevelése s minél szélesebb olvasó-tábor kapcsolódik ebbe a munkába, annál eredményesebb célravezetőbb lesz a nevelés. Ma már a könyvtá-ri tisztviselő nem a kéréslapon be-nyújtott könyvek kiadásának gépi-es munkájában látja feladatát. Tud-juk, hogy tanácsadó, nevelő, irán-yító munkát kell végeznünk és ezt őszinte örömmel végezzük.

Mennyivel szebbé vált a munkánk-runk, móta kezdő olvasóknak va-lóságos menirendet állítunk ösz-sze irodalmi értékű és haladó szel-lemű könyvekből, móta kötelező-günknek érezzük megmagyarázni, hogy ne Bromfeld, Cronin, Harsá-nyi Zolt, Vicky Baum és Erdős René kötetében keressek az él-ményt jelentő, igazán „szépirodal-mat”. Azóta, hogy lebeszélhetjük a kölcsönzőket a hatásvadász, szen-timentális, ködösítő giccesektől, az álrodalomról és helyettük oda ad-hatjuk a valóságot tükröző könyve-ket. Utólag éppen a legmakacsabb ellenkezőktől sok köszönetet kap-tunk azért, mert rátereltük őket a helyes útra, odaadtuk kezükbe So-lochovot, Fagyjevet, Gergely Sán-

dor, Ilés Béla, Gorkijt, Tolstojt, Puskin, József Attilát, Zek Zoltán, Aczél Tamást, Benjámin Lászlót, Mikszáthot, Móricz Zsigmondot, Nagy Lajost, Tersanszky J. Jenőt, Balzsogot, Hugo Victorit, Dosztojevskijt, Sznawt.

A könyvtári sejt kérdéseire te-relődik a szó, annak eltávolítását esztendőnk óta sürgetjük.

— Már a múlt év végén elren-delte Dr. Asztalos Sándor kultúrta-nácsnok a sejtjeztést. Most pedig a Könyvtári Központ által rende-zett értekezleten kialakult részle-teiben is ez a munka. A Közműve-lődési Könyvtár mintegy 25.000 kö-tetes könyvállományából legalább 1200 kötetre tehető a kiselejtezendő anyag. Ennek nagyrészt már kiválogattuk.

Végigpézzük a kiselejtezt „mű-vek” gammaját. Öszinte örömmel látjuk itt a régi szirupos, holdvi-lágialó romantikát képviselő Co-urish Mahier, Gya Elinor, Benicz-ky és Croker mellett erotikus féltésverüket a Dekobrákat, Erdős Renéket és társait, a kaland-ponyvát képviselő Wallace-kat.

Kiselejtezték végre Berczik ke-gyelmes urat is, akivel Ady Endre vivott debreceni újságíró korában kemény cikksatát bírtan odadör-zsöve, hogy a kegyelmes úr ke-gyelenül dilettens. Kiderül a könyv-tári polcokról Pekár Gyula, Mol-nár Barandó, Török Keszó Zsig-rai Julianna és külföldi társaik, a bestsellerek, a valóságát elterítő, hazug csinált világban játszódo minden értéke: népszerű könyvek. Helyettük nagy írek remekét kap-ják az olvasók, akiknek nagyrésze már rájött arra, hogy elvesztett idő volt, amit ezekkel a fércművekkel elköltött.

Hasonló módon folyik a sejt könyvek eltávolítása az üzemi könyvtárakból is. Helyükre a deb-receni könyvnapokon bőséges al-kaom nyit értékes, jó könyveket adni a könyvtárfejlesztés során a dolgozók kezébe. Addig is, amíg Debrecenben is megszervezzük az olvasóközönséget, a dolgozók kö-zösen megbeszéljük olvasmányai-kat az Ilyés Gyula vagongyári látoga-tásához hasonlóan: író és olvasó

DEBRECZEN 4. OLDAL 1949. VI. 19.

együttesen megvitatták azokat a kérdéseket, melyekről olvasni sze-retnének, jelentős lépésnek kell

elkönyvelésük sor, hogy könyv-ze-rainkból elhúnik a sejtje és az el-vasókat lelkes, hozzáértő könyvtá-rok irányítják az igazi értékek-hez.

Az építő munka és a békéért vívott harc jegyében Belpolitikai összefoglaló

Egy hónap telt el azóta, hogy a magyar nép szabad és demokra-tikus választáson soha nem látott egységben sorakozott fel a népi demokrácia, az ország to-vábbi felépítése, a külső és belső béke védelme, egyezőval a Füg-getlenségi Népfrent építő és harci programja mellett. Egy hónap nem nagy idő, de ezalatt is bebi-zonyosodott, hogy a dolgozók va-lóban a nép parlamentje választá-sotok meg május 15-én. Parla-ment i botrányok és politikai béka-egérharcok helyett az építő mun-ka jegyében indulhatott meg az új országgyűlés munkája s vele együtt a magyar belpolitikai élet új fejezete.

A második Dobi kormány át-fogó bel- és külpolitikai program-mal lépett az országgyűlés elé. A miniszterelnök beszédében világ-osan megmondta t, hogy a demokrácia minden sikerének legfőbb forrása a munkásosztály és nagy-pártja. A munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetségének megszilárdulása előfeltétele annak a hatalmas építő munkának, melyre az új kormány a nép meg-bízásából magára vállalt. E fel-aadatok közé tartozik a népköztár-ságok alkotmány megvalósítása, mely további biztosítéka lesz a szocializmus felé haladásunknak. A belső építőmunka mellett népi demokráciánk külpolitikai vonal-vezését is összefoglalta Dobi miniszterelnök, amikor hangoz-tatta, hogy az új kormány a béke megvédésének aktív kormányja s béképolitikánk legfőbb külső té-nyezője, a dolgozó emberiség bé-kéjének legfőbb őre: a felszaba-dító nagy Szovjetunió, a munká-sok és parasztszok hatalmas szocia-lista országa.

A program mellett két kon-kkrét esemény jelezte azt a tény-t, hogy az új kormány, az új or-szággyűlés valóban a munka és a béke kormányja. A bemutatkozó beszéd alkalmával már ott ültek a kormány tagjai között az új mi-niszterelnök vezetői. A könyv-és nehézipari minisztérium szer-vezése, valamint a népevelési mi-nisztérium felállítása már jelzik azt a hatalmas arányú építő és nevelő munkát, melyet népi demokráciánk az elkövetkező években, az ötéves terv folyamán akar el-végezni. Gazdasági feladatainkat lesz hivatva összefogni és rend-szerezni a Népvezetési Tanács, mely ugyancsak az új kormány-nyal egyidőben kezdte meg mun-káját.

A másik konkrétum külpoli-tikai vonatkozású, de épp oly je-lentős. Az új országgyűlés egyik legelső üendője volt ugyancsak, hogy ümpei ülésen újfajong lelke-sedés közepette fogadta el a ma-gyar-csehszlovák barátsági és kölcsönös segélynyújtási egyez-mény ratifikálásáról szóló tör-vénnyavaslatot. Ez az esemény kézzelfogható bizonyítéka annak a törekvésnek, hogy minden erőnkkel szilárdítsuk a szabad népek békéfrontját. Igen találóan mondotta parlament beszédében Andics Erzsébet: „A magyar-csehszlovák barátsági szerződés megkötésével utolsó reményétől fosztottuk meg a külső és belső reakcióit.”

A dolgozók napjaink eseményel-ből világosan és napról-napra lát-hatjuk, hogy a Szovjetunió ve-zette békéfrontra s annak állandó erősítésére elsörendűen szükség van a béke megóvása érdekében. Az imperialisták ama mesterke-dése, hogy belevetkőzzanak a népi demokráciás országok bel-

ügyeibe, pillanatra sem csökken. Félteletlenül fojtyik a háborús uszít-tás az imperialisták részéről, de ugyanolyan mértékben erősödni is a dolgozók békevágya, a népek békéfrontja, amelynek élen a Szovjetunió áll.

Az a meggyőződés, hogy a Szov-jetunió a béke legfőbb őre és né-pi demokráciánk legfőbb külső erőforrása, az emult napok fo-lyamán ismét megszilárdult a magyar dolgozóknak. Emlékeztet-még, hogy a nyugati imperialis-ták az elmúlt hónapokban a bé-keszerződés határozatainak végre-hajása ürügyén többször próbál-tak beavatkozni a népi demokra-tikus államok, így Magyarország bel-ügyeibe is. Az imperialisták szemérmelensége odáig terjedt, hogy vádjakkal a Szovjetunióhoz is apelláltak. A szovjet kormány az Egyesült Államokhoz és Ang-liához küldött jelezékében határo-zotlan lezövegte álláspontját, mely szerint „Bulgária, Magyar-szág és Románia kormány-i pan-tosan tejesítették a békeszerző-désben vállalt kötelezettségeiket.” A szovjet kormány úgy véli, hogy az Egyesült Államok kormány-a mesteregesen vitás kérdést akar csinálni ebből az ügyből és jly módon egyenesen kísérletet tesz arra, hogy a békeszerződéseket Bulgária, Magyarország és Romá-nia bel-ügyeibe való beavatkozá-sra használja fel és nyomást gy-koroljon ez országok belpolitiká-jára.”

De az imperialisták nemcsak maguk támadnak. Régi szokásuk, hogy külső és belső ügyöket is felhasználnak a lej célfajk el-érésére. A legutóbbi események azt mutatják, hogy Jugoszlávia is egyre inkább az imperializmus csatlóvá süllyed. Rákosi Má yás megfontosságú cikkében hívta fel a dolgozók figyelmét arra, hogy „a jugoszláv trockisták az imperializmus rohamcsapatá”. — Rákosi rámutatott arra, hogy a viszony Jugoszlávia és szomszéd-ai között a Tito-klakk árulása és sorozatos provokációi követke-zésben egyre feszültebbé válik. Ju-goszlávia egyre jobban elávoódik a szocializmust építő népek nagy családjától, de Titóék szoronyt épült rendszere nem lesz hosszú-életű.

A szocializmus építése, a béke megvédése és az egész dolgozó nép ügye. Ezt az igazságok fejez-te ki az az országos békekonfe-rencia, mely pénteken kezdődött az Országgházban. A dolgozók kül-döttei jöttek össze a kétnapos ér-tekezletre, hogy állás foglaljanak a béke mellett, de elköltötték kép viseőiket a baráti országok, sőt a még kapuális elnyomatás iga-gja alatt nyögő dolgozók is. Az ér-tekezlet legfőbb értelmét Rákosi Mátéy foglalta össze, amikor eze ket mondotta: — Szükségesnek tartjuk, hogy a békéfrontnak re-ánk eső részét változatlanul erő-sítsük. Ezért Budapesen nagy békekonferenciát tartunk, ame-lyen újra aláhúzzuk dolgozó né-pünk elhatározását, hogy békén-ket minden erővel meg akarjuk védeni.

Az építő munka és a békéért vívott harc jegyében így indult el a magyar belpolitika új fejezete. Nem kétséges, hogy népünk el-szánttsága, lebírhatalatlan munka-ereje és békevágya erős iramban fogja előrevinni hazánkat a sza-badságot, jólétet és békét jelentő szocializmus útján.

— Zeneóvoda vizsga. T. Uray Magdolna áll. eng. zeneiskolájá-nak zeneóvodája folyó hó 20-án, hétfőn délután 6 órakor tar-tja vizsgaelőadását. Belépődíj nincs.

* Egy tippelés a toton csak 1.65 fillérbe kerül! Ezért az ősz-szegér, tizezreket sőt százezreket nyerhetsz.

Községi nyomtatványokat

a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től — Bajcsy Zsilinszky-utca 1. Bikabérbáz. —

Séta a könyvek világában

A dolgozó ember végre hozzá jutott, hogy könyveket vehessen

A hangszóró mozgalmai indulókat, népdalokat harsog. A könyvsátor körül csillogószemű tömeg torlódik, válogat a haladékos szellemű magyar irodalom kincsei között. Előttünk kézzubonyos vagyongyárt munkás veszi meg Rákosi Mátvást „Építjük a nép országát” könyvét, József Attila válogatott verseit és Móricz „Rózsa Sándor”-át. Szinte simogatva veszi kezébe a köteteket és széles mosoly ragyog arcán, úgy mondja:

— A dolgozó ember is hozzá jutott végre, hogy könyveket vehessen!

Igen, ez a Könyvnap különbözők minden eddigétől. Különbözik a könyvek áráiban, tartalmában és közönségében egyaránt.

Az árakat a kisemberek zsebéhez szabták, hogy több ne legyen a könyv ára, mint a kenyéré. A könyv ára legyen a kenyérvásárlás. József Attila válogatott verseit 2 forintért, Csergey Sándor „Hív az erdő” novelláskötetét 4, Mikszáth Kálmán „A kis primás”-át 3, Csokonai verseit 6,40, Kállai Gyula: A magyar függetlenségi mozgalom könyvének új kiadását 8,50, Lukács György tanulmányát 5, Móricz Zsigmond Rózsa Sándorát 13,60, Rudas „Materiális világnézet”-ét 10, Rákosi Mátvást nagy műve 15 forintért lehet megvenni. A letűnt rendszerben egy könyv egész heti fizetésébe került a munkásnak, de akkor nem is volt cél, hogy a nép széles régei tanuljanak, művelődjenek.

A példányszám emelkedése lehetővé tette az olcsó kiadásokat, az olvasók táborának kiszélesedését. Az irodalom, kultúra közel került a néphez, s a jövőjéért.

Beszélgünk a könyvek tartalmában bekövetkezett változásról. Még az utolsó években is ott láttuk a sátrakban a Körmenyi, Passuth-féle állirodalmat. Most ez teljesen kiszorult, elűzte a feltűró új olvasmányok fejját, mely a valóság irodalmát akarja olvasni, ezeknek a könyveknek talmi, hazug román kija helyett.

Öt fiatal költő kötetét jelentek meg. Közöttük Benjámin László kedves ismerőse a debrecenieknek személy szerint is, felszabadulás után itt volt újságíró. Egyre izmosodó tehetsége igazi gyönyörűséget nyújt az „Örökké éni” lapján. De társai: Kuczka Péter, Kónya Lajos, F. Nagy László, Lakatos István is komoly, értékes mondanivalókat hoztak az új lírai nemzedék mindjebb megkülönböztethető, egyre tisztuló hangján elmondva. Külön öröm Konjárt Aladárnak, a 19-es idők egyik vezető költőjének válogatott verseit kézbe venni.

Prózában Szabó Pál „Isten malmai” és Sásdi Sándor „Éneklő élet” c. regényét a felszabadulás utáni falu társadalmát hozták közel az olvasóhoz. Nagy Lajos „A lázadó ember” önéletrajza keserűen igaz korszak a Horváth-idők minden sötétjét, keserves embornyúzót életét visszaidézi az olvasónak.

Lenin válogatott művet, Rákosi Mátvást, Révai József és Farkas Mihály könyveit jelentős állomással a magyar könyvtudásnak, hiszen olyan utakat ismeret meg a magyar olvasóközönséggel, melytől negyedszázadon át teljesen el volt vágva.

Két monumentális könyvhöz jut olesó áron az olvasó: Ilés Béla „Kárpái rapzódia” és Déry Tibor „A befelgyezett mondat” regényeivel. Külön meg kell emlékeznünk a remek, kétkötetes Puskin válogatott műveiről.

Debreceniek számára egyik legnagyobb érdeklődést kiváltó kötet a Könyvnap kiadványai sorából.

CSOKONAI VALOGATOTT VERSEI
Nem véletlen, hogy Petőfi költősei között szívesen hivatkozott Csokonaira s demokráciánk irodalma viszonyulva a múltba szintén

Csokonaiiban találja meg egyik dicső elődjét. A népi hagyomány gazdagságát senki nem egyésmelte oly meggyőzően az európai kultúra kincseivel, mint ez a vidéki elmaradottság kegyes valóságában tengődő és eljövendő nagyvárosok kultúrájáról, eljövendő somogyi iskolák nagyszerűségéről ábrándozó fiatalon meghalt költő. Lehetséges megatottság és megdöbbenés nélkül olvasni Csokonaiak ezeket a jövőbe mutató verseit ma, amikor 150 év után a költőnek az elkövetkező századról szóló elképzelése is megvalósult a nép államában.

MOLNÁR ERIK:
A magyar társadalom története az őskortól az Árpádokig c. könyvének is érdekes debreceni vonatkozása van. Az illegális korába nyúl vissza ennek a kötetnek születése. A könyv, amely az első nagyszabású, materialista alapon, dialektikus módszerrel írt magyar történeti munka, 1941-ben Debrecenben jelent meg egyik debreceni nyomdában, a Kódex kiadásában. A kötet szerzője Szentmiklóssy Lajos — ez volt Molnár Eriik illegális neve — volt feltűnve Felszabadulás után a könyv újra megjelent, de csakhamar elfogyott. Új mostani kiadása a szovjet

A Mezőgazdasági Középiskola a dolgozó népé lett

A debreceni állami Mezőgazdasági fiú- és leányközépiskola szombaton tartotta évzáró ünnepét. A Himnusz éneklése után Vince Klára Kardos László „Tanulj tovább” c. versét szavalták a fióközönséggel. Nyerges Ferenc igazgató üdvözölte a megjelenteket, megállapította, hogy az iskola az elmúlt évtizedek alatt minden szempontból sokat fejlődött s a nyári szünet sem jelentett munkájában megállást. Iskolánk ma már az egész dolgozó népé. Az iskolában is megszilárdult a demokrácia, új szocialista erkölcsi ifjúságot nevelünk. Ebben nagy szerepe van a Diákszövetség és a szülői munkaközösség munkájának is. Végzet jönik bizalommal tekintenek a jövőre. Az új tanévben mint szaktárgyat fogjuk megyni kapunkat. Igéretet teszünk arra, hogy felelősségünk tudatában törhetetlen hittel folytatjuk a szocializmus építését.

Az igazgató ezután kiosztotta a Diákszövetség „Jó tanulás” érdemrendjét 5 fiú és 1 leánytanuló-

Közélet

1949. évi július hó 1-ével érvénybe lépő élelmiszerjegyek kiosztása folyó hó 20-ától, hétfőtől az illetékes jegyfiókákban megkezdődik.

A VI. számú jegyfiókához tartozó utcákon lakók a János-utca 99. szám alatt lévő MDP helyiségében igényelhetik élelmiszerjegyeiket folyó hó 22-től (szerdától) július hó 1-ig bezárólag.

A VII. számú jegyfiókához tartozó területen, Szabadságelepen lakók részére az élelmiszerjegyek kiosztása folyó hó 22-től (szerdától) július hó 5-ig a Kultúrházban, Komáromi Csipkés György-u. 3. szám alatt (Ref. templom mögött) történik.

Közlő továbbá a Közéletmezési Központi Iroda, hogy az V. és VI. számú jegyfiókához tartozó külsőségi részen lakók élelmiszerjegyeiket a körzeti irodákban, továbbá a tanyai közigazgatási kirendelések kiszállításán során minden héten:

Szerdai napon: Oha!-elektróházhoz tartozó részek: Oha!elektróházban az ott lévő MDP helyiségében, valamint az Oha! Állami NV kultúrházában.

Csütörtöki napon: Etep, Nagyhegyesi stb. részeken lakók: Földbélőszövetkezet, volt Ricki-tanya. Pénteki napon: Haláp, Nagycesrei lakosok részére: Halápi csárdánál.

Szombati napon: Bánk, Fancsika, Pac stb. lakók: Diószegi-úti állami iskolában igényelhetik jegyeiket.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1949 VI. 19.

Történettudomány eredményeinek figyelembevételével, teljesen átdolgozott s fontos módosításokkal bővült. Molnár Erik a felszabadulás után Debrecenben ismertette először hatalmas tanulmányát a magyar történetírók egy részének történelmhamisításairól nagy érdeklődés mellett. Ez az érdeklődés meg fog nyilvánulni könyve iránt a debreceni Könyvnapokon.

A tanyavilág népének a géppallosok dolgozó feldszített traktorok vitték a könyveket. A traktorok üresen térek vissza, minden könyv elfogyott. A megyében minden községben a dolgozó nép ünnepeként folytak a Könyvnapok. Utörök kultúrbrigádok színes műsorai szórakoztatták a könyvtátrak körül torlódo közönséget. Egészen példátlanul álló érdeklődés mutatkozott mindenütt: Hajdúnásárol, Püspökladányról, Nádudvarról, Kabáról többször kértek utánpótlást mert egyes könyvek teljesen elfogytak.

A kultúra legfőbb terjesztője: a könyv egy szűk réteg privilégiuma helyett a dolgozó nép széles tömegéé lett. Ez a tanulni vágyó, jogával élni tudó, a kultúra szépségei iránt fogékony tömeg tette igazi ünneppé 1949. Könyvnapjait.

nak, az ösztöndíjakat és a megnyitási pályázatokat jutalmait. A kitűretettek nevében Radványi Lajos II. o. tanuló mondott köszönetet. Siró András tanácsadó tanár a Diákszövetség iskolai munkáját ismertette az osztályban, a kulákok és az egyházi reakció letörése, a „Tanulj jobban” mozgalom, a SZIT, MEFESZ, EPOSZ kapcsolatok kiépítése, a „Mi könyvtárunk” és a szüneti létesítése, a pártmunkába való bekapcsolódás és ideológiai képzés terén. Falujás-versekben a 3. tanulmányi téren a debreceni iskolák között elsősk lettek.

Székely Sándor diákszövetségi titkár és Giczei András, a szülői munkaközösség elnöke tartalmas hozzászólással kívül Bacsó Imre II. o. tanuló szavalt a (Agy: „Történelmi lecké fiúknak” egészítette ki a tartalmas ünnepélyt, melynek közönsége távirtonban jelentette be a budapesti békekongresszushoz való csatlakozását. Az ünnepesség a köztársasági induló éneklésével ért véget.

Nyomatékosan felhívja a hivatott az élelmiszerjegyeket igénylő közönséget, hogy élelmiszerjegyeiket igénylése alkalmával rendőrségi bejelentőlap (örösi engedély) bemutatása kötelező, ennélkül az élelmiszerjegyek ki nem adhatók.

Figyelemre méltó továbbá az Országos Közéletmezési Jegyközpont Kirendeltsége az élelmiszerjegy igénylőket, hogy jegyeiket a tartózkodási helyükön a megjelölt időpontban igényeljék, mert 1949 július hó 1 után az igényelt jegyek az illetékes jegyfiókák irodáiban a mindenkor lejárt jegyszelvényeknek levágása mellett

Hatósági Hszkudatalás. Folyó hó 20-án, hétfőn a sükemesterek hatósági Hszkudatalásuk átvétele végett a Közéletmezési Ügyosztálynál jelentkezzenek.

Lázított Barankovics theológus-kortese

Mihályi József 27 éves theológus 1947-ben borsodi községben a választások előtt a Barankovics-párt mellett agált az Acio Catholica megbízásából. Lázító hangú beszédekkel tartott s emiatt megindult ellene a népbizottsági eljárás. Mihályi azonban megzökött és távollételeben írták el őt évi börtönrre. Később elfogták és internáló táborba vitték. Nyolc hónapot töltött az internálásban és a javulás jeleit mutatta: helyeselte Szittnyi Dénes bakonykúti plébános Mindszenty-elleni kiállítását, majd az iskolák államosításakor is helyesítő kijelentéseket tett. Mos újból tárgyalta ügyét a debreceni népbizottság és 1947-es ítélet beszédeért háromévi börtönrre ítélté.

A KÖNYVNAPO KÖLTŐI

Fürdő

Írta: F. NAGY LÁSZLÓ
Nem régen még méltóságok élveztek a hullámokat Langyos vízzel csókoltatták rózsára a gonkjukat. Ringó bölcös a medence: kazánkovács lát hozzá, ráülteti tenyerére, aranyhajat szappanozza. Egy bácsi a cukorgyárból kinálja a vasakat a legújabb cukorkával s elmondják az újságokat. Szép itt a víz nevetése, állunk alján lágyan liléz munkásoknak, akik végre érzik már az élet ízét. Érzik már az élet ízét, vízkarikák koszorúzzák, hogy szépen ellejejték évszázadok faramalmát. Szeretjük a tiszta vizet, szeretjük a tisztaságot. Hajas gyáros így szisztegett: nem kell az a proletárnak Nem szicseg már, megfojtották, elsodorlák a hullámok: Szeretjük a tiszta munkát, szeretjük a tisztaságot.

Dr Weil Emil nagyszerű beszámolója az egészségügyi dolgozók előtt

A Központi egyetem aulájában közel ezer főnyi hallgatóság előtt jól sikerült nagy gyűlést rendezett az orvos-egészségügyi szakszervezet. Az ülést Czirák János kiinkai üzemi bizottsági elnök nyitotta meg. Utána az egyetemi dolgozók énekára a köztársasági induló énekelte el. Ezután emelkedett szőléra dr Weil Emil, aki ismertette a Szovjetunió szakszervezete X. kongresszusának beszámolóját, ismertette a szovjet szakszervezetet, azok felépítését és példaképpen állította elő. Ismertette az a munkát, amely — a szakszervezetekre, főleg az orvos — egészségügyi szakszervezeten ezen a téren vár. A nagy gyűlés résztvevői élteék a Szovjetunió szakszervezeteit, a Magyar Dolgozók Pártját, a szakszervezetek vezetőit és dr Weil Emil.

Rövid kultúrmasor következett. Az egyetemi dolgozók énekára munkásindulót énekeltek és az Internacionális éneklésével a gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

Üttörő avatási ünnepély

Megható ünnepség színhelye lesz vasárnap délután a DEAC sportpálya. Fel 5 órakor veszi kezdetét az avatási ünnepély, melynek szívet lelket gyönyörköltető műsorszámait előli az üttörők életük irányító 12 pontjukat elmondva, felavatásukat kérik. Hívják a közönséget, minél többen jöjjenek el az ünnepélyre, hogy tanui lehetessenek annak a felemelő pillanatnak, mikor Debrecen város és környékének lelkes üttörői egész évi jótanulásgukt, jópéldamutatásukért csillogó szemekkel egy emberként harsogják szívükre tett kezekkel, hogy mindenkor hű katonái lesznek az üttörő eszméknek! S aki jól ismeri az üttörők célkitűzéseit, az jól tudja, hogy ennek az ígéretnek beváltása, a boldog szép jövőt jelenti! (A-né.)

Védekezünk a kaliforniai pajzstetű és almamoly ellen

A városi tanács felhívja a gyümölcs-termeléssel foglalkozó érdekelteket figyelemre, hogy úgy a gyümölcsösökben, mint a faiskolákban a kaliforniai pajzstetű és almamoly elleni védekezést haladéktalanul kezdjék meg. A nyári védekezés folyamán a pajzstetűk, mászkáló egyedek ellen védekezhetünk sikeresen. Erre a célra legjobban megfelel a szappanos nikotin oldat az almamoly elleni védekezés pedig az almag és körélek közönségesen végzendő permetezésével történik. A további permetezések az első összeállítás-hoz hasonlóan két hetenként megisméltendők. A permetezések mellett feltétlenül végrehajtandó még a hullott gyümölcs naponkénti szedése, annak felhasználása, illetve megsemmisítése, valamint a hernyófogó övek alkalmazása.

A védekezés elmulasztása büntető következményekkel jár. Városi tanács.

A magyar—lengyel barátsági szerződés

egyéves évfordulóhoz érkezünk el. Egy évvel ezelőtt kötöttük meg a barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződést Lengyelországgal. A magyar népet a lengyel néphez évszázados barátság fűzte. Mindkét nép történelme telve van szabadságharcokkal. A szabadságért és függetlenségért vívott harc sok közös szállal fűzte össze a magyar és a lengyel népet.

A két népi demokrácia által kötött szerződés új értelmet és mélyebb gyökeret adott az évszázados lengyel-magyar barátság-nak. Mindkét ország a békefront sziklaszilárd eleme lett a hatalmas Szovjetunió vezetése alatt. Mindkét népet a Szovjetunió szabaddította fel és nemcsak a hála, hanem a jövő biztos építése egyképpen a Szovjetunióhoz köti a két népet.

Az elsőéves évfordulón, mely formailag is megpecsételte a lengyel és magyar nép barátságát, szeretettel tekintünk a lengyel népre fel, a testvér és barát mély érzésével.

Elmebeteg potyautas a villamoson

A Csapó utcán közlekedő villamosra felszállt egy feldúlt külső férfi, aki leült és mikor a kalauz jegyváltásra szólította fel, a világ legteremtésebb hangján válaszolt:

— Nincz pénzem.

Az utitársak összeadták a jegy árát és a külsős utas végig utazott a vonalon. A Kőztetemenél mindenki kiszállt, s azonban a villamoson maradt. Mikor jegyváltásra került sor, megisméltődött az előbbi jelenet és ekkor is akadt emberbarát, aki jegyet váltott számára. A villamos visszérkezett a Csapó utca sarokra, a rejtélyes pénzlen a végállomásonál ismét nem szállt ki. Mikor a kocsi visszaérkezett, a jegyváltásra felszállást ismét azzal hártotta el, hogy nincs pénze. Ezúttal nem akadt, aki felajánlotta volna a jegyváltást, mire Horváth Béla kalauz felszállította az utast, hogy hagyja el a villamost. A potyautas egykedvűen tovább üldögélt. A legközelebbi megállónál rendőrnek adott át, aki hamarosan megállapította, amit már a villamosban is sejtettek: elmebeteg az illető. Bucsó Lajos 42 éves kecskeméti lakos, aki ismeretlen körülmények között került Debrecenbe. Beszállították az ideg klinikára.

Két hónapi fogságba került a rossz frifa

A debreceni munkásbizottság elé került szombaton Táborhegyi Mihály berekibőszőrményi motorkezelő. A hároméves tervet veszélyeztető büntetést vádolták, mert nagy szombaton éjjel egy motor csővébe fűvet dugott és így használhatatlanná tette a motort. A munkásbizottság előtt tisztázódott a dolog: Táborhegyi a nagyszombati üzemi táncmulatságon felöntötte a garatra, s csak tréfából tette bele a fűcso-mót a motor csővébe. A munkásbizottság így csak a hároméves tervet veszélyeztető vétségben mondogta ki büntőnek és tekintetbe véve csalódos voltát, büntetlen előéletét, kéthónapi fogságra ítélté. Az ítélet jogerős. Büntetéséből a vizsgálati fogsággal egy hónap és 29 napot kitöltőnek vettek, így már csak egy napot kell leülnie a motorkezelőnek.

— Debrecen város elsőfokú közgazdasági hatósága nyomtatékosan felhívja a cséplés zavartalan-ságának biztosítása végett a szükséges üzemanyag beszerzéséről még a cséplés megkezdése előtt elvettentül gondoskodjanak, a javításra kötelezettek pedig a javítási munkálatokat az előírt időpontig annál is inkább végeztessék el, mivel a mulasztás — mint a dolgozó nép ellensége — a gép elközbásával és 24.000 forintig terjedő pénzbüntetéssel lesznek sújtva.

— 9 találatos toto szelvényedtet ne dobd el, mert összegyűjtve azokat, vigaszdíjban részesülhetsz.

Asszonyok lelkes tüntetése a béke mellett Debreczenben

Tegnap este szemerkélő esőben lelkes asszonyok gyülekeztek a Petőfi téren. Nyolc óra tájban közel ezren voltak. Az eső egyre esett, de az asszonyok dacolva az időjárás viszontagságaival nagy lelkesüléssel menetet alkottak és elindultak a Petőfi térről.

Az MNDSZ asszonyok és az újságírók női gyülekezete és a női munkások női gyülekezete is részt vett a tüntetésen. A tüntetés a Petőfi téren kezdődött, ahol a tüntetők a béke mellett és a Szovjetunió mellett tüntettek. A tüntetés a Petőfi téren kezdődött, ahol a tüntetők a béke mellett és a Szovjetunió mellett tüntettek.

Asszonyokkal összejelöltük, felegyűztünk vagyunk!
— Eljén a béke, harcolunk érte!
— Eljén a béke, harcolunk érte!
— Eljén a béke, harcolunk érte!

Az egyetem tanévzáró közgyűlése

A debreceni Tudományegyetem tegnap délelőtt tartotta tanévzáró közgyűlését az aulaiban. Az Egyetemi Dalkör a Himnusz énekelte el, majd dr. Pukánszky Béla rector mondott megnyitót. Rámutatott arra, hogy a debreceni egyetem új karra, a természettudományi karra bővülve hatékonyabban és közvetlenebbül is bekapcsolódhatott a hatalmas lendülettel folyó országépítő munkába, majd megállapította, hogy az elmúlt tanévben szoros kapcsolat épült ki a professzorok és az ifjúság között.

Ezután dr. Bárczi Géza bölcsész-tudományi dékán tartotta meg értekezését. „Nyelv és társadalom” címmel. Fehér Ottó, a MEFESZ köztársasági bizottságának elnöke arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

Az 5 éves terv során 27.000 kat. holdról 220.000 kat. holdra emeljük szántóföldi öntözésünket

Magyarországon a csapadék-eloszlás nagyon különböző. A Dunántúlon az évi csapadékmennyiség a 600 mm-t is eléri, a Tiszántúlon pedig alig 500 mm-re tehető.

A gazdasági asszisztens a Tiszántúli mezőgazdaságát érzékenyen érinti és visszaveri. Elsősorban tehát az asszisztens vidékek termelési viszonyainak megjavítását célozza öntözési tervünk megvalósítása. — A Horty-rendszerben kirakati politikájunknak megfelelően építettek néhány öntözőrendszert, néhány szivattyútelepet, de nem törődtek azaz, hogy a gazdaság fejtudják-e használni a vizet öntözésre, vagy sem. A gazdaság nemcsak az öntözésről jár új művelési módhoz nem értettek, hanem anyagi erejük sem volt a berendezésre, az államtól pedig semmilyen támo-

RIZS-ÖNTÖZÉS

éves terv végére 22 mázsára fog emelkedni. Sokkal fontosabb azonban a szántóföldi és egyéb öntözés. Itt főcélunk a takarmánynövények termelésének növelése, ami állattenyésztésünk hatalmas fejlődését teszi lehetővé. Állattenyésztésünk fejlődésével nagyobb lesz a trágyahozam is, ami a talaj tápanyagjainak megújítását jelent sokat. A durántúli megyékben, ahol a takarmánynövények: lóhere, lucerna, stb. és a kapásnövények, takarmánynövények, burgonya, kukorica stb. termesztése fejlettebb, mint a Tiszántúlon, az állattal-

gatást nem kaptak. Az urak általa nem a paraszot, hanem csak a földesurat segítette. A felszabadulás után, de különösen a 3 éves terv indulásával ezen a téren is megváltozott a helyzet. Újjáépítettük elpusztult öntözőberendezéseinket, sőt tovább fejlesztettük azokat és újakat építettünk. 1949-ben 23.000 kat. holdon termeszítettük az öntözés segítségével rizst, az ötéves terv végére pedig 27.000 kat. holdon fogunk természetesen, hogy növekvő hazai rizsfogyasztásunkat biztosítani tudjuk. Rizstermelésünket elsősorban nem újabb rizstelepek létesítésével, hanem a holdankénti hozam növelésével emeljük. Tavaly még csak 14 mázsa volt a holdankénti átlagtermés, az idén már 17—18 mázsára számíthatunk, ami az ö-

mány erőssége is háromszorosra nő. Ennek az aránytalanságnak a kiküszöbölését szolgálja öntözéses gazdálkodásunk a szántóföldi és egyéb öntözésű területek nagysága, 1954-re pedig 220.000 kat. hold lesz. Amíg tehát a rizsöntözés területét 5 év alatt 7000 kat. holddal növeljük a szántóföldi: 193.000 kat. holddal.

A szükséges öntözővizet a nagy művek egész sorának kiépítésével biztosítjuk. Kiépítjük a 100

DEBRECZEN 8. OLDAL 1949. VI. 19.

ezzer holdas szántóföldi nagy öntözőrendszer főcsoportjából és az egész terület behálózó mellékcsoportjából, továbbá teljes mértékben biztosítottuk az ár- és belvizek felszámolását.

Anyakönyvi hírek

Születések: Farkas János gazd. Fáy dűlő 34. leány Eva, dr. Szalay Sándor egyetemi tanár Magóse Gy. tér 18. a) fiú Sándor, Bihar Gábor intézeti altiszt Kossuth utca 35. sz. fiú László, Tóth Menyhért gazd. kocsis Nagyszepes 53. leány Margit, dr. Udvari Pál járásbíró Kanizsa utca 8. leány Márta, Biró János im. napcz. Ebes 20. leány János, Hegedűs Mihály tímár a Csillag u. 89. fiú Mihály, Kolozsvári Mihály MÁV vonatkezelő Nógrádi M. utca 2. leány Mária, Pusztai András kisbirtokos Bellegelő 65. leány Erzsébet.

Házasságok: Püspök György MÁV géplakatos Kurucz utca 78. és Simon Márta Nagytelek, Dezso Gy. postamérnök Vöröshadsereg útja 40. és Kovács Katalin Rákóczi u. 35. Varga Sándor vármegyei számellenőr Domokos Lajos utca 3. és Benedek Anna Batthyány utca 1. Eperjessy Imre vil. váll. tiszt. Hunyadi utca 11. és Hajdú Magdolna Szabó K. utca 34. Tóth Imre festő s Torockó utca 11. és Madarasi Erzsébet Görgény utca 1. b), Jóna Antal l. o. postai tiszt. Hatvan utca 49. és Varga Jolán Zöldfa utca 10. Nagy László MÁV hidszelvelő Monok utca 49. és Hauer Veronika, Pest-utca 49. Nagy Ernő eszteregályos s., Bethlen-utca 24. és Tócsák Ilona, Öreg János-utca 6. Pencz György l. o. postai tiszt. Szoboszlai-út 2. és Hunyadi Ilona, Wesselényi-utca 2. Várszegi Bertalan mentelmi tisztviselő, Böszörményi-út 54. és Toronyi Ilona, Bajcsy-Zsilinszky-utca 22. Gál Vendel hiv. altiszt. Kálvin-ter 2. és Tóth Erzsébet Gyöngyvirág-utca 12. Kripkó Lajos tímárszegéd, Vigkedvői Mihály-utca 47. és Szabó Jolán Vigkedvői Mihály-utca 47. Nagy Dénes áll. tisztviselő, Rákóczi-utca 31. és Hegedűs Olga, Szent Anna-utca 22. Nagy Sándor városi tisztviselő, Kút-utca 94. és Kozma Irén Csepő-utca 41. Herczegh Imre, cipészsegéd, Gyöngyösi utca 14. és Varga Katalin, Szoboszlai-út 15. Cseke Gyula HÉV segédmunkás, Magoss György-ter 11. és Magyar Ibolya, Nyil-utca 97. — Pálfi Endre gazd., Komádi és Bonczos Irén, Mezősas, Szilágyi István, gépkocsikísérő, Tömös-utca 6. és Mauze Erzsébet, Vágóhid-utca 6. Nagy Sándor MÁV főtiszt, Rukovszky-utca 23. és Lugosi Juliánna, Arany János-u. 1. — Halálozások: Nagy Ferenc fm. ref. 71 éves, Gál-dűlő 27. öv. Iványi Dezsőné Hegedűs Anna ref. 81 éves, Málk-utca 14. Jasinka István fm. rk. 65 éves, Kádár-dűlő, Cseh Ferenc építőmester ref. 59 éves, Szappanos-utca 21. — Rácz Gábor gazd. ref. 95 éves, Haláp 154. Nagyházi Sándorné Dicső Mária ref. 36 éves Bellegelő 450. Bányai Antal postaszakálltiszta rk. 44 éves, Pacsirta-utca 24. — Barma Borbála ref. 4 hónapos, Pest-utca 4.

születéséről tett tanulmányi beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

mány beszámolóiban rámutatott arra, hogy az ifjúság az idei tanévben nagy fejlődésről tett tanul-

H I R E K

Száz évvel ezelőtt

1849 június 18-án

magas vendéget vártak Nagyváradra az öt állomásozó honvédek-kötélek. Kossuth Lajos államelnök érkezett ide és tanácskozásként folytatott Bem József honvéd tábornaggal. Kossuth és Bem abban állapodtak meg, hogy Bem nem rendeltetik alá a magyar hadgyimnászternek, csupán Kossuthnak. Nagyvárad képe nagy lelkesedéssel ünnepelte Kossuthot és Bemet.

1849 június 19-én

Szentiványi Károly kormánybiztos új erdélyi közigazgatási rendszert dolgozott ki, ekkor csak a szászok tiltakoztak. Bem tábornok kénytelen lépésközlésre csapott ki a honvédek ellen, ahová egyre nagyobb tömegekben érkeztek a cári zsoldosok lea-

— Várható időjárás. Mérsékelt, időnként élénk északnyugati, észak szél, felhőfelvonulások, főbbfelé újabb eső, esetleg zivatar. A hőmérséklet egy-két fokkal csökken.

— Gyűléses gyűléseink: „Megváltó” Vöröshadsereg u. 18. „Csokonai” Mester-utca 43.

— Tipusékezés június 20—27-ig. Hétfő: Húsvagdalka leves, serpenyős vegyes pörkölt. Kedd: Lebbencesleves, finomfőzelék 1 db főt tojással. Szerda: Idei paradicsomos káposzta 1 pár virslivel. Csütörtök: Húsleves tésztával, főtthús meggy-mártással, burgonyával. Péntek: Zöldbab leves, túrós mélt. Szombat: Spárgaleves, savanyú burgonya borjussal. Vasárnap: Zöldborsóleves, kapros töltött káposzta, sült tészta.

— Ismétlési rend az evangélikus templomban (Miklós-utca 3. sz.) Vasárnap 10 órakor istentisztelet a templomban, 3 órakor a vagonyári állami iskolában ismétlési. 6 órakor bibliai közösségi összejövetel a tanácsteremben. 10 órakor Nagylétán szórványis-istentisztelet lesz.

— Baptista gyűléseket (Szappanos-utca 23. sz.) istentisztelet vasárnap 9 órakor imaórákat, 10 órakor istentisztelet, 11 órakor gyermekis-istentisztelet, bibliaóra, 5 órakor istentisztelet, utána az ifjúság vallásos estélye. — Szerda délután 7 órakor bibliaóra. Péntek délután 7 órakor imaórákat.

— Doktoravató. Tegnap a köveket avatják doktorokká az egyetemen: Turi Béla summa cum laude, Gőrgői István, Szűcs János (jog és államtud.) Gőrgői Imre (jog) Jakabfi György, Turi Károly, Piriti Károly, Csizsar Gusztáv, Szilvassy Imre, Rácz István és Rácz Kálmán (orvosstud.).

— Beiratkozás a debreceni dolgozók Műszaki Középiskolájába. Értesítjük az územek érdekeit, dolgozót, hogy a debreceni dolgozók műszaki középiskolájának előkészítő tanfolyama 1949 június 20-án délután 4 órakor kezdődik. Felkérem az összes érdekelteket és jelentkezőket, hogy arra pontosan megjelenni és a tandíjt megfizetni hozni szíveskedjenek. Igazgatóság.

Tokajhegyaljai

(Tokcsvai) sítjatermésű bor oleső árban literenként is kapható. LUKAY, Piac u. 9. emelet.

— Öngyilkossági kísérlet a Nagyerdőn. A Nagyerdő egyetem mögötti részén a járókelők egyik fán akasztott fiatal leány pillantották meg Nyomban levették és miután megállapították, hogy még él, be szállították a kórházra, ahol orvosi felügyelet alatt van. Kihallgatása során a 17 éves fiatal leány elmondta, hogy öngyilkosságot követett el, mert szerelmében akart véget vetni életének.

* Szerkesztő gratulációk? Rákóczi-utca 19. Fogad: egész nap.

— Zsebművész oltópá Dári Imre bellegelői lakos pénztárcáját 860 forinttal a Hatvan-utcai vilá-

A dolgozók pendolin zenekarának hangversenye

A magyar dolgozók első pendolin zenekara, mely a múlt év szeptemberében alakult Debreczenben, nagy sikerű évzáró vizsga-hangversenyt tartott a Városi Zenekolomban. Ez az értékes erőből álló s kitűnően rendkívül teljesítményt nyújtott rövid idő alatt. Péter Gyula zenetanár gyakorlatban mutatta be, hogy zenére mindenki meg lehet, sőt meg szokhat tanulni a dolgozó nép széles rétege előtt megnyitott a zenekultúra világa is. Hogy pedig a zene nemcsak szórakoztató hanem népszerű eszköz is, azt igazolta a Péteria utcai általános iskola 10 tanulója, Péter Gyula tanítványainak módosított típusú zenekara. Péter Gyula határozott követője az a műveltség dolgozó család házi-zsuzorakozását mutatta be: Bogdan Antónia ének, és gitár, Pászti Éva. Bán Ilona, Somptai István pendolin Bányász József, Turulya és dr. Pólya László fuvalón előadott művészi játékában, dr. Daróczy Lajos házi gitár szólójára két radást kellett adni A hatalmas műsor Bach, Szostakovics, Dunaújváros, számban Gyönczy Henriette, Mezei Magdolna, Rajnai Béla, Bodán Klára kitűnő teljesítménye aratott nagy sikert. A szórakoztató számokban Karlovits Jenő, akinek Világ-béke e szerelményét meg kellett ismertetni. Egervári Ilona Karlovits Jenő és Bogdan Jenő váltották ki nagy tetszést. Végül meg kell említeni az egész estét betöltő hangverseny előkészítő „Péter pácsi”-ról, a furulya ütő, pendolin felhalmozójáról, aki magának megfogta a trükkös zenekari ügyet, nevelő a kulturmunkájával nagy megbecsülést szerzett a dolgozók társadalmában.

A pendolin zenekar szép teljesítményét a vizsgán a kultuszminiszterium zeneosztályának képviselője meglátta dr. Ujlakossy József, meleg elismerést fejezte ki.

* A világhétét az atomkorszak lángelméitől, a természet örökifjúságát, arc és test sugárzó szépségét pedig Földes tudományos közleményekkel emlékeztetjük, Bajcsy-Zsilinszky-utca 1.

— Osszánca este fél 8-tól minden vasárnap a Kiszegapárti termében. Kitűnő zenekar, kellemes hangulat várja a tánc kedvelő ifjúságot.

* Schaff tánciskolájában (Saa-utca 2.) 20-án tanfolyam kezdődik. Minden vasárnap 12 óráig össztánc.

— MNDSZ-hírek. Felkérjük a vezető asszonytársakat, hogy hét-földön délután 3 órára a szokásos értekezletre pontosan jelenjenek meg. — Kérjük a rendezőgárdiákat, hogy kedden délelőtt fontos megbeszélés végett a központban jelenkezzenek. — Az MNDSZ naponapi beosztását kedden közöljük.

ELJEGYZÜNK esküvői kártyát a Tiszántúli Könyv-és Lapkiadó Rt-től Bajcsy-Zsilinszky u. 1. sz. Bika-bérlő.

— Szent Anna utcai általános iskola rajz- és kézműves kiállítás. A Szent Anna utcai általános iskolában pénteken rajz- és kézműves kiállítás nyílt meg. A kiállítás a szocialista kultúra szellemét tükröli. A faion hirdeti egyik felirata: „Mi leszünk a jövő emelkedői!” Alatta a VIII. osztályos növendékek Toldi Miklóst, mint a feltörekvő parasztság mintaképét mutatják be. A kiállításon láthatók az új művészi nevelés színterében álló feladatok köréből készített rajzok. Az egyik feliratszerű kiemelkedik Urbán János VIII. osztályos tanuló történelemből, irodalomtörténelemből, bánya-munkából merített, valamint Kiss Sándor VIII. osztályos tanuló tehetséges rajzaikkal és vízfestégekkel a másik feliratszerű pedig Némethi Béla István VII. évfolyam tanulója és Pör József V. osztályos tanulója rajzai és vízfestménye. A kiállított iskolai rajzunkak nagyszabásúak május 1-ével, az ötéves tervvel (gyárak, hidak, kórházak, építések), a munkások életének meglepetésével foglalkozik A kézműveskiállítás — melyen öbűtorok, drót-, papír- és fa-munkák szerszámmal készíthetők — Bálint Mihály tanár eredményes oktató munkáját dicséri. Két teremben Tar Zoltán rajztanár festményei emelik a kiállítás sikerét. A nagy látogatottságnak örvendő kiállítás május 16-án 6 órakor zárul.

— Ha nem veszi tőle szelvényét nem is nyerhetsz.

Gyászrovat

Mely fájdalommal tudatunk Nagy Ferenc gazdálkodó 71 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn fél 2 órakor lesz a 2. B. ravatalozótérben. Gyászolják: bánatos felesége, gyermekei, unokái, vejei, testvérei, sógorai, sógorónéi a Kertvárosi rokonok, jószomszédai és jóismerősei. Gyászlap helyett is Lakás: Ondók dűlő 27. Kiszegai Temetőben.

MOZIK mai műsora:

APOLLO
Ma dé. 11, du. 3, 5, 7, 9 órakor!
Hétfőn: 5, 7, 9 órakor!

STEFAN ZWEIF világhírű magyarforgatógyepényének angol filmváltozata:

Nyugtalan szív
LILLY PALMER főszereplésével

VIGSZINHÁZ
Ma dé. 11, du. fél 3, fél 5, fél 7, fél 9 órakor, Hétfőn: fél 5, fél 7, fél 9 órakor

Csodás zenéjű, megható szerelmi zenéjű:

Bűvös vonó
FAGANNI a szerelm hűségének élet története angol filmből.

METEOR
Június 30-ig nyári szünet.

RADIO, HANGSZER (4)

EGY Toth József gyártmányú hegedő, érdekli... Kézszabó, jellegű... 4-1314

VENNÉK jó állapotban, világos...

MARKAS régi hegedő, világos... 4-1397

ÓRION 4+2 rádió eladó, János...

JANÓHARMONIKA 80 baszusos... 4-1417

PHILIPS rádió 2+1, Stanl...

SUTOR SZÓHÉG (5)

REKAMEKAT fűtőket, hon... 8-1356

ELADÓ perzsa öngyűjtő... 8-1265

ERŐDABA, vagy uterba... 8-1279

KÖRBEVÁLT, vagy nappali... 8-1299

ELADÓ kerítéscső... 8-1273

EGY jó állapotban lévő... 8-1317

EGY szép fehér gyermek... 8-1319

JÓMINŐSÉGű kombinált... 8-1266

HÁLOSZOBA festett és... 8-1353

MODERN új fényezett... 8-1351

MEGLÖLDALU új rekami... 8-1359

REKAMEK hengeres... 8-1344

HÁLOSZOBA hűtő új... 8-1366

REKAMEK kinyitott... 8-1248

ÉZEP szőnyeg... 8-1301

EGY kombinált szobabőr... 8-1396

REKAMEK hengeres... 8-1395

FÁRAGOTT ebédkezdény... 8-1393

ELADÓ nékos stélás... 8-1392

ÚJ kombinált szekrény... 8-1382

ELADÓ egy fényezett... 8-1414

ELADÓ poltúrozott... 8-1423

MODERN konyhabőr... 8-1398

KONYHABŐR modern... 8-1441

CIPŐ, RUHAZAT (6)

MENYASSZONYI ruhát... 6-1289

JOALLAPOTBAN lévő... 6-1405

MENYASSZONYI ruha... 6-1435

GAZDASÁGI ESZKÖZ (7)

VESZÉK használt boroshordó... 7-1230

SZŐSKAVAGÓGÉP... 7-1192

GULYATTATÓ 10 méteres... 7-1318

ELADÓ kúr szivattyús... 7-1324

5 METERES görög eladó... 7-1251

K. B. kaptárdeszkák... 7-1358

ELADÓ boroshordók... 7-1444

TERMI NY ELEMISZER (8)

EGY hoid gyümölcsösnek... 8-1356

KÖRPAZ eladók, Telek... 8-1265

AKACMEZ és nagyboonádi... 8-1242

ALLAT (9)

IDOMITÓTI farkaskutya... 9-1312

FEJES és vágnivaló kecske... 9-1311

KISBOONADI méhesládok... 9-1037

EGY fejű kecske... 9-1326

MANGALICA szilók... 9-1359

2 DARB mangalica sertés... 9-1228

VALASZTOTT malac... 9-1345

KET N. B. méheslád... 9-1359

MURAJOK kútnők... 9-1359

KET Ártón javított... 9-1234

EGY héténapos sziló... 9-1304

ELADÓ két darab 1 éves... 9-1297

BERKSIBI keresztelt... 9-1387

MÉHESLÁDOK nagyboonádi... 9-1408

EGY jó fejű kecske... 9-1407

KOCAT halásra vagy... 9-1434

17 drb sziló eladó... 9-1446

ELADÓ 4 nagyboonádi... 9-1445

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

ELADÓ 40 méter... 10-1284

ELADÓ óska téglá... 10-1278

ELADÓ gerenda, ajtó... 10-1322

GERREBTRKAL ajtók... 10-1367

PENYÓFAGERENDÁK... 10-1238

ELADÓ Híd u 10... 10-1238

ELADÓ Híd u 10... 10-1235

15 METER kifogástalan... 10-1231

AJTOK ablakok, faanyag... 10-1306

HASZNÁLT eszközök egyéb

épületes eladók... 10-1307

E- ávezés ajtó... 10-1303

AJTÓ tele és üvege... 10-1383

HASZNÁLT gerenda... 10-1375

GERENDÁK 3,90 m... 10-1400

GÉP MUSZER (11)

VESZÉK Singer... 11-1247

ALIG használt... 11-1244

ELADÓ egy alighasznált... 11-1381

MIKROSKOPOT... 11-1413

JARMO (12)

MODERN melykocsi... 12-1286

EGY szép gyermek... 12-1285

FEHR nagy gyermek... 12-1315

MELY gyermek... 12-1320

500-as Fiat... 12-1294

250-es Puch... 12-1269

ELADÓ szarmartogat... 12-1220

HASZNÁLT mely gyermek... 12-1349

MELY steppet... 12-1364

ELADÓ 350 cm DKW... 12-1360

ELADÓ 350-es Jap... 12-1362

BMW 750 cm3... 12-1371

SPORTKOCI világsok... 12-1243

NSU 125... 12-1241

ERŐS kétoslas... 12-1237

KETLOVAS használt... 12-1232

MELY gyermek... 12-1305

EGY férfi kerékpár... 12-1396

CSEPEL 100... 12-1390

MELY fehér gyermek... 12-1388

GUMIS stráf... 12-1379

EGY jó állapotban... 12-1377

100 Sachs generál... 12-1411

125 és 100 motor... 12-1426

SÖTETKÉK mely gyermek... 12-1426

100 kbe Mára... 12-1401

100 Sachs prima

100 Sachs prima... 12-1420

EGY négykelekes... 12-1399

EGY újonnan generál... 12-1420

750-es BMW... 12-1437

ÜZLET AJANLAT (13)

KOVÁCS... 13-1259

NYLON kabátot... 13-1259

ADÁS VÉTEL, VECYES (14)

CSEPREKALYHA... 14-1258

FEHER csempe... 14-1293

ISTALOTRAGYAT... 14-1354

SALAK ingyen... 14-1270

ELADÓ egy villanyra... 14-1255

KOMPLETT felszerelt... 14-1255

KETTŐ kerék... 14-1219

ÜZLETI puld... 14-1342

ELADÓ kis új... 14-1294

ASZTALTÜZHELY... 14-1386

PING-PONG... 14-1220

METHINOL... 14-1403

20 kgr-os... 14-1428

ORVOSI műszer... 14-1432

LAKÁS, LAKASCERE (15)

ELCSERELEM... 15-1402

RENDES udvara... 15-1356

DEREKENI... 15-1352

GYÖNGYRÚ parketta... 15-1331

KETTŐSZOBA... 15-1353

ELCSERELEM... 15-1282

ELCSERELEM... 15-1436

ELCSERELEM... 15-1451

BUTOROZOTT SZOBA (16)

KÜLÖNBELJÁRATU... 16-1287

KÜLÖNBELJÁRATU... 16-1287

ELCSERELEM... 16-1280

BUTOROZOTT... 16-1272

BUTOROZOTT... 16-1352

BUTOROZOTT... 16-1341

BUTOROZOTT... 16-1293

BUTOROZOTT... 16-1384

ELCSERELEM szoba

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

ELCSERELEM szoba... 16-1299

BUTOROZOTT szoba

BUTOROZOTT szoba... 16-1262

KETTŐ külön bejárattal... 16-1227

KVARTÉLYOST... 16-1277

KÜLÖNBELJÁRATU... 16-1430

ÜZLET (18)

VÁROS... 18-1291

EGYKEMENCÉS... 18-1356

KIADÓ pince... 18-1376

CÍPESZMÜHELY... 18-1343

RAKTÁRNAK... 18-1340

ÜZLETIHELYISÉGET... 18-1308

HAZ, VILLA (19)

PACSIRA utca... 19-1290

EGY szoba... 19-1278

ELADÓ ház... 19-1307

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327

CSAPÓ utca... 19-1352

ELADÓ ház... 19-1357

NYIL u. 10... 19-1309

INGATLANFORGALMI

IRODA (22)

BAROZSY ingatlan... 22-1235

PATAY Ferenc... 22-1235

DUDÁS József... 22-1235

LUTHER 41... 22-1235

CÍPESZMÜHELY... 22-1235

RAKTÁRNAK... 22-1235

ÜZLETIHELYISÉGET... 22-1235

HAZ, VILLA (19)

PACSIRA utca... 19-1290

EGY szoba... 19-1278

ELADÓ ház... 19-1307

NYIL u. 10... 19-1309

KT u. 92... 19-1327